

NIXONAS IR RUMUNAI

GALIMI PREZIDENTO VIZITO BUKAREŠTE UŽKULISIAI

Toji demonstracija jam reikalinga siekiant taikos Vietname. Šiaurės Vietnamo režimas yra įsitikinęs savo laimėjimu ir visai nenori nei taikos nei paliaubų. Ir kadangi JAV nenori pradėti visai rimto karo prieš tą ketvirtą ar penktą eilės galybę ir tuo pačiu tam karui priduoti ideologinio momento: imperialistinė valstybė puola komunistinę, — jos (JAV) turi vaidinti pasiekusios savo masinės intervencijos pietryčių Azijoje tikslo. Pietų Vietnamas, kuris 1965 metais be JAV pagalbos būtų atitekęs komunistams, dabar ar artimoje ateityje esąs taip tvirtai atsistojęs ant kojų, kad galėtų pats apsiginti nuo komunistų užmačių. JAV tik pasitenkins visų galimų karinių ir ūkinių priemonių tiekimo, jų karinės pajėgos būtų laikomos rezerve tiems atsitikimams, kada bus pastebėti didesni komunistų pajėgų telkiniai. Kartu, žinoma, bus paliktos ir reikalingos aviacijos pajėgos. Tokia padėtis leistų iki kitų metų galo atitraukti daugiau negu pusę visų dabar esamų JAV karių, paliekant ten tik savanorius. Toks, atrodo, yra dabartinis Washingtono administracijos planas stabilizuoti padėtį pietryčių Azijoje.

Jo pasisekimas ar nepasisekimas priklauso nuo komunistų pažiūros į jį. Mat ir jie gali skelbti karą laimėję — kapitalistinę, imperialistinę intervenciją sutriuškinę, duoti pietiniam Vietnamui ramybę ar palikti ten ugnį tik rūšenančią, bet ne smarkiai liepsnojančią. Palaikyti aukštai kylančias liepsnas Ho Čiminui reikia viso komunistinio bloko talkos, kuris visai nesenai Maskvoje pasmerkė 'imperializmą' — konkrečiai JAV kišimasi į Vietnamą. Toje Maskvos suveigoje nedalyvavo nei Raudonoji Kinija nei pats šiaurės Vietnamas. Už tat nors principiniai tame punkte imanoma visų kompartijų vienybė, dėl praktiškų žingsnių jų tarpe yra nemažai nuomonių skirtumų, išplaukiančių iš ne vienodų tautinių interesų.

Nixonas savo vizitu nori tai pabrėžti — Rumunija, ideologiniai būdama visai ištikima sovietinei komunizmo formai, reikalingą ūkiško bendravimo su Vakarais. Jos supramoninimui gali padėti tik Vakarai, o ne Sovietų Sąjunga ar jos daugiau pramoningų satelitai kaip Rytų Vokietija ar Čekoslovakija, kurių gaminiai reikalingi patiems sovietams.

Dėl viso to, Nixonas savo vizitu siekia pasakyti: "pradėkime kalbėti daugiau apie bendrus interesus negu skirtingus ir, būtent, ne per Maskvą, bet tiesiogiai". Jos mintys viešint Bukarešte tačiau daugiau suksis apie Vietnamą, o ne Rumuniją.

Prezidento Nixono numatomas atsilankymas Rumunijos sostinėje Bukarešte sukelė daug spėlojimų apie tikruosius jo tikslus. Rumunija, kaip žinia, iš vienos pusės yra vienas 'maistingiausių' sovietų satelitų, iš

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

kitos pusės tačiau dar turi 'stalinistinį' režimą, kas greičiausiai ją išgelbėjo nuo Čekoslovakijos likimo. Mat, esamose sąlygose pakaktų pakeisti tik rumunų kompartijos vadovybę, kad pakaitus ir visos valstybės užsienio politikos liniją. Čekoslovakijoje Dubčekas buvo daugiau paleidęs režimo vadeles iš savo rankų, taip, kad net dabar ten sunku atstatyti griežtesnę santvarką ir net kalbama apie numatomą sovietams nuolankesnio Husako pakeitimą dar paklusnesnio Maskvai tarnu 'stalinistu'.

Be to, Čekoslovakijos geografinė padėtis yra kitokia. Ji susisiečia su Vakarų Vo-

kietija, tuo tarpu Rumunija yra apsupta komunistinių valstybių, su kuriomis ji turi teritorinių ginčų — sovietams labai patikimos Bulgarijos ir tvirtai jų laikomos Vengrijos. Dėl viso to Maskva Bukarešto režimą iki šiol pakentė ir net galima sakyti, kad kai kuriais atvejais jo savystovumas buvo jai net naudingas. Bukareštas kada nors, rasit, galės tarpininkauti tarp Maskvos ir Pekino...

Atrodo, kad Nixono kelionės tikslas yra ne paskatinti Rumunijos 'nepriklausomumą', kaip kad gali atrodyti iš pirmo žvilgsnio, kiek parodyti, kad JAV gali ir nori palaikyti normalius tarpvalstybinius santykius su komunistiniais kraštais.

VLIKO PIRMININKAS PASISAKO AKTUALIAIS LIETUVIŲ KLAUSIMAIS

Dr. J. K. Valiūnas, VLIKo pirmininkas

Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas, išvykdamas į Europą Dirvos bendradarbei E. Čekienei atsakė į eilę paklausimų iš Vliko veiklos.

— Mūsų veiksniai, įskaitant ir VLIKą dažnai pabrėžia svetimomis kalbomis informacijos didelę reikšmę. Kokia Jūsų nuomonė apie Lietuvos Nepriklausomybės Fondo nesenai išleistą dr. A. Geručio suredaguotą anglų kalba veikalą apie Lietuvą "Lithuania 700 years"?

— Mes dažnai galvojame, jog pasaulis yra apie mus gerai informuotas. Turėdamas progos susitikti su daugeliu užsieniečių, aiškiai matau, kad labai maža jų dalelė žino pakankamai apie Lietuvą, jos praeitį ir dabartį. Labai retų kraštų mokyklose yra užsimenama apie Lietuvą ir mums tikrai reikia tuo klausimu dar rimčiau susirūpinti. Jei pasaulis apie mus žinos ir kalbės, rusams niekuomet nepavyks savo nuožmios okupacijos pateisinti.

Todėl aš labai sveikinu Lietuvos Nepriklausomybės Fondo ryžtą imtis rizikos ir atsakomybės tokį rimtą veikalą "Lithuania 700 years" išleidžiant. Būtų gerai, kad šis veikalas būtų išverstas ir į prancūzų, ispanų ir vokiečių kalbas. Mums kartais yra daromas užmetimas, kad mes leidžiame per daug veikalų. Mano įsitikinimu, tai mes ir informacinės medžiagos apie Lietuvą turime per mažą, ypač ne anglų kalbomis ir mes būtinai turime įsteigti informacijų centrą užsieniečiams informuoti. Aš džiaugiuosi "Lithuania

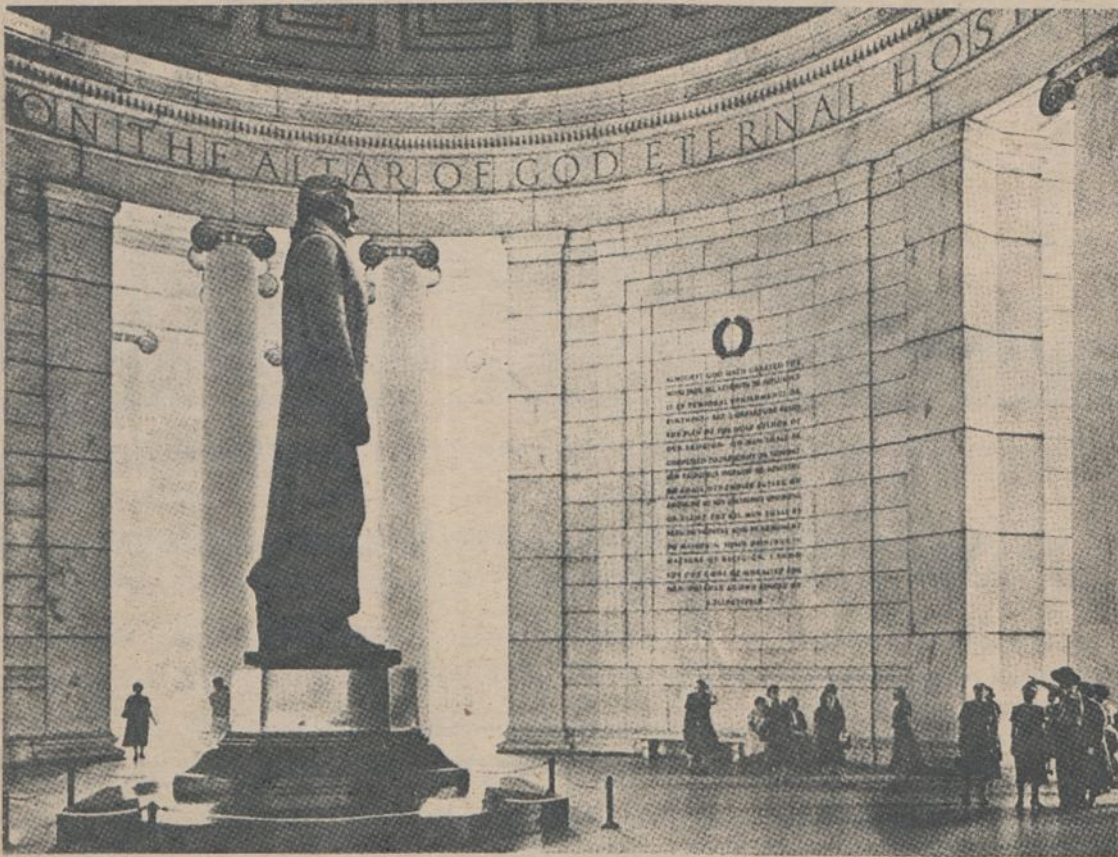
700 years" pasirodymu ir tik reikia pasirūpinti, kad tos knygos galimai didesnis skaičius patektų į angliškai skaitančių ne tik lietuvių, bet ir užsieniečių rankas.

Esu girdėjęs, jog viešosios bibliotekos yra įpareigosios nupirkti knygą, jeigu bent trys bibliotekos skaitytojai pateikia pageidavimą raštu knygą gauti. Ši galimybė turi būti mūsų išnaudota ir lietuviai visoje Amerikoje turėtų pravesti kampaniją šio veikalo išplatimui.

— Spaudoje skaitėme apie VLIKo ruošiamus seminarus jaunimui. Koks tu seminarų tikslas ir koks jaunimo susidomėjimas jais?

— Mes matome, kad mūsų priaugantis jaunimas ir aš čia turiu omenyje 20-30 metų žmones, nėra pakankamai painformuoti apie mūsų politinę veiklą, organizacijų tikslus bei jų santvarką. Mes norime jaunimą tais klausimais painformuoti, bet ir juos pačius sudominti politine veikla, kad ir ateityje turėtume tam darbui paruoštų ir atsidasusių žmonių. Mes tokį seminarą buvom suorganizuavę New Yorke prieš kelias savaites ir susilaukėme labai pozityvių jaunuolių ne tik iš New Yorke ir apylinkių, bet ir iš Clevelando, Bostono, Connecticut valstybių ir kitur. Seminare jaunimas buvo patenkintas ir su entuziazmu pritarė mūsų pasiūlymui, kad tokie jaunimo politiniai seminarai būtų organizuojami kasmet ir ne tik New Yorke.

— Ar Jūsų dviejų mėne-

Thomas Jefferson paminklas Washingtone.

JAV NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA

1776 metų liepos 4 dieną trylikos kolonijų atstovams paskelbus nepriklausomybę buvo įsteigta nauja valstybė, pirmutinė šiame Amerikos kontinente.

Tos trylikos kolonijų nusidriekusi Atlanto pakraščiu buvo New Hampshire, Massachusetts, Rhode Island, Connecticut, New York, Pennsylvania, Delaware, Maryland, Virginia, North Carolina, South Carolina ir Georgia. Jų bendras žemės plotas, su vandėnimis, buvo 892,135 kv. mylių, — tai labai didelė valstybė, bet gyventojų turėjo

K. S. KARPIS

(neskaitant indėnų) tik apie 5 milijonus, tai truputį daugiau kaip Lietuva. Įdomu kaip tokiame milžiniškame plote tais laikais galėjo susisiekti, susiklausti ir dirbti vienam tikslui, nes pav. nuo Bostono šiaurėje iki Georgia pietuose atstumas apie 1100 mylių.

Karas už išsilaisvinimą tęsėsi šešis vargingus metus, prasidėjęs 1775 m. balandžio mėnesį ir baigtas 1781 m. spalio 17 d.

Konstitucija buvo priimta 1788 metais ir George Washingtonas buvo išrinktas pirmutiniu prezidentu, 13 metų po nepriklausomybės paskelbimo — 1789 metais.

ISTORIJS BRUOŽAI

Kolonistų karas prieš galingą Angliją originaliai buvo revoliucija prieš karaliaus George III priespaudą, apkrovimą mokesčiais, muitais, ką žmonės rado nepakenčiamu.

Anglams baigus karus su indėnais ir nugalėjus prancūzus Kanadoje, šiaurinės Amerikos civilizacija tapo angliška, vietoje ispaniškos ar prancūziškos.

Apie 1763 metus Anglijos padėtis naujame pasaulyje atrodė užtikrinta. Bet po 12 metų, tos 13 kolonijų, padėjusios Anglijai pašalinti prancūzus iš šio kontinento, pradėjo revoliucinį judėjimą nusikratyti Anglijos valdžios.

Tam priežasčių buvo kelias: viena, pačių kolonistų pasitikėjimas savimi, samprotavimas, kad sala negali valdyti kontinento.

Antra priežastis — tai svetima priespauda. Karaliaus George III išdas ištuntinkas karo su prancūzais, pasiryžo praturtėti kolonistų kailiu, įvesdamas kolonistams apsunkinimus, apdedant mokesčiais kolonistų gyvenimui reikmenų, draudžiant daug ką gaminti namie, verčiant pirkti atvežamus iš Anglijos rūbams medžiagą, cukrų ir kt.

Priemonės kovai prieš muitus ir mokesčius išsi-
veržė, kad ir tokiais įvykiais, kaip garsi istorijoje "Bostono arbatos puota" 1773 metais: būrys vyrų apsirėngę indėnų rūbais, užpuolė Anglijos laivą atvežusį arbatą kolonistams

ir visą laive buvusią arbatą suvertė į vandenį... Žinoma, už tai nukentėjo plati visuomenė: kariuomenė užėmė Bostoną, gyventojams uždėta mokesčiai atlyginti už sunaikintą arbatą. Bet persekiojimas ir baidimai kurstė gyventojus atkakliau priešintis, ir kovoti už nepriklausomybę.

Reikalavimai laisvės, šaukimas į kovą atsikratyti Anglijos priespaudos reiškė tokiais kurstančiais šūkiais kaip pav. jauno advokato Patriko Henry jaudinančioje kalboje Virginijos kolonistų seime pareiškimas: "Kas liečia mane — duokit man laisvę — arba mirtį!"

Pradėta rinkti slapta ginklus ir amuniciją į sandėlius rengiantis karui. Atviras išsilaisvinimo karas užsiliepsnojo 1775 metų balandžio mėnesį prie Bostono Lexington miestelyje, kur anglai sužinoję apie slaptą ginklų sandėlį, vyko į sunaikinti. Patriotas Paul Revere iš Bostono raitas nusišubino į Lexingtoną įspėti. Anglai užpuolė gretimą Concord ir Lexingtoną, bet susikrovimas įvyko pasirodus priešą sutikti, anglai ne ką laimėjo.

Tą pačią vasarą įvyko didelis mūšis prie Bostono Bunker Hill, jau tęsiant kovą už išsilaisvinimą. Anglai laimėjo, tačiau tos vietovės atžymėtos paminklais kaip pirmutinės karų buvo įžiebtas laisvės kovų ugnis, kuri užgeso tik po šešerių metų 1781 metais spalio 17 d. prie Yorktown, Virginijoje.

Kovoms nesisekiant, kolonistų kongresas buvo sumanęs pasiūlyti Anglijai taiką, tik patiekiant savo sąlygas, kad būtų panaikinti muitai, mokesčiai. Bet Anglija buvo nusistačius kovoti iki galo. Anglų planas buvo perskelti pusiau labai ilgą kolonijų eilę, atskiriami šiauriečių nuo pietiečių, ir atskirai juos sutriuškinti.

Kolonistų kongrese ėjo ir intrigos, savitarpiniai nesutarimai, pasiekę desperatiškų laikotarpių. Buvo tokių, kurie palaikė Anglijos pusę, daugelis stojo į anglų kariuomenę. Kongrese kai kas tikrino, kad tuščia yra kovoti ir skelbti nepriklausomybę, kitos valstybės iš jų tik pasijuoks, atsakys pripažinti, viskas baigsis tuščiu nusivylimu.

(Nukelta į 3 psl.)

Bažnyčios dignitoriai dalyvavę vyskupo dr. A. Deksnio šventinime. Viduryje kardinolas J. P. Cody. Jo dešinėje vysk. A. Deksnys.

VYSKUPO DEKSNIO ŠVENTINIMO IŠKILMĖS

Vidurvakarių Amerikos teritorijoje pirmą kartą vyko lietuvių kunigo šventinimas į vyskupus šiame kontinente. Birželio 15 d., 4 val. vak. Belleville, Ill. vyskupijos katedroje prasidėjo iškilmingos apeigos. Dangus po audringos nakties buvo pragiedrėjęs ir popietinės saulės spinduliai žėrėsi pro katedros langus, kur apie pora tūkstančių žmonių užpildė visą katedrą ir puikus choras, vargonų bei trimitų muzika aidėjo katedros skliaustuose.

Iškilmingoje eisenoje katedron įžengė bažnyčios dignitoriai: kardinolas John Patrick Cody, apaštališkasis delegatas arkivyskupas Luigi Raimondi — principinis įšventintojas, naujasis vyskupas dr. A. Deksnys, vysk. V. Brizgys ir dar aštuoni arkivyskupai ir vyskupai bei gausus būrys prelatų ir kunigų. Pagelbiniais įšventintojais buvo vysk. Albert R. Zuroweste — Belleville vyskupas ir vysk. V. Brizgys.

Nuo pat pradžios iki pat galo įšventinimo iškilmių katedroje vyravo nepaprastai iškilminga ritualo dvasia, visos apeigos vyko pakilioje nuotaikoje: muzika, choro ir solisto Stasio Baro giesmės aidėjo katedros erdvėje pridudamos didelio žavesio ir pakilumo. Šventinimo apeigose buvo vartojamos trys kalbos: lotynų, anglų ir lietuvių. Pirmą kartą katedroje aidėjo giesmė Marija, Marija ir Apsaugok Aukščiausias mūsų tėvyne, kurias ir katedros choras išmoko giedoti.

Apaštališkasis delegatas arkivyskupas L. Raimondi savo žodyje apibūdino vyskupiškas pareigas, autoritetą kurios yra sudėtos paties Kristaus šiame sakramente: vyskupas yra ganytojas ir vadovas Kristaus pavedimu. Plačiai nusakęs vyskupo užduoties genezę pabrėžė, kad iš kiekvieno vyskupo laukiama, kad jis elgsis ir atliks pareigas sekdamas Kristaus pavyzdžiu.

Po šventinimo iškilmių

daug kvieštųjų svečių susirinko pietums Fisher's svetainėn, kur buvo pagerbtas naujasis vyskupas dr. A. Deksnys. Pirmasis kalbėjo kardinolas Cody sveikindamas arkivyskupijos vardu. Po jo kalbėjo arkivyskupas L. Raimondi išskeldamas sunkias lietuvių religines pareigas laikantis tikėjimo ir prisirišimo Kristui. Pabėgėliai — benamiai, kurie nori išlaikyti savo tapatybę ir tradicijas, nežiūrint labai kietos istorinių įvykių eigos ir kančių. Nepalaužiamas lojalumas ir tikėjimas bažnyčiai ir Dievui yra nuostabus. Arkivyskupas prisiminė naujojo vyskupo emblemą ir joje Aušros Vartų Mariją, garsiąją lietuvių Madoną.

Lietuvos pasiuntinys bė s charge d'affaires J. Kajeckas savo kalboje priminė naująjį vyskupą kaip kuklų žmogų, kuris turi pavestą labai svarbią užduotį. Mes jaučiamės, sakė jis, kad naujasis vyskupas seks šventąjį Petrą stengdamasis būti pavyzdiniu ganytoju. J. Kajecko gili ir išsami pagrista kalba, nors ir trumpa, patraukė visų dalyvių atydą.

Naujasis vyskupas dr. A. Deksnys vėl pakartotinai, po savo žodžio katedroje, išreiškė padėką visiems, kurie dirbo kartu ir nuoširdžiai padėjo jo kelyje ir yra kartu ir čia šiame subūvime. Prisiminė savo nueito kunigystės kelio tarpą ir savo darbuotę East St. Louis mieste ir parapijiečių tarpe.

Belleville vyskupijos vyskupas Zuroweste sveikino savo ir dioclezijos vardu ir pareiškė, jog visi savo maldose prašys Aukščiausiojo palaimos jo naujoje užduotyje. Jis paminėjo, kad jo dioclezija džiaugiasi, kad iš jos tarpo buvo parinktas vienas svarbiam apaštališkam darbui padėti benamiams žmonėms, kurių stiprus nelužiantis tikėjimas padėjo išsilaikyti gyvenimo kelyje ir dabar vysk. Deksnys gelbės ir sustiprins jų tikėjimą.

Pagerbimo iškilmės buvo pradėtos JAV ir Lietuvos

VERTINGA KNYGA APIE PABALTIJO TAUTAS

Amerikietis kolumnistas Russell Kirksavo straipsnyje "Red Imperialism In Baltics", tilpusiame eilėje dienraščių praneša, kad grupė mokslininkų paruošė anglų kalboje rinkinį įvairių studijų apie Baltijos tautų nelaimę. Tą knygą, pavadintą "Res Baltica", suredagavo Adolf Sprudzs ir Armins Russis, spausdina Sijthoff firma Leydene, Olandijoje. Knyga dedikuojama atminčiai buvusio žymaus Latvijos diplomato Dr. Alfredo Bilmanis Washington, kuris padėjo daug pastangų paveikti, kad Amerika nepripažintų Lietuvos, Latvijos ir Estijos Sovietų Sąjungos dalimi.

Kirk sako, JAV vyriausybė vis nepripažįsta Sovietams Baltijos kraštų, bet Jungtinių Tautų kolonializmo komitetas, kuris nesenai reikalavo Guamui nepriklausomybės, ignoruoja ir nemato Sovietų tironijos Baltijos kraštuose. Tremtiniai tų kraštų, sako Kirk,

rado prieglaudą daugiausia Amerikoje ir Kanadoje.

Tarp dviejų pasaulinių karų, toliau rašo Kirk, senoji Tautų Sąjunga turėjo tris nares kurios dabar nėra reprezentuojamos Jungtinėse Tautose. Tai Baltijos tautos — Lietuva, Latvija ir Estija. Tie žmonės dar egzistuoja, sako jis, bet jie užmiršti, svetimo užkariautojo valdomi — ir nyksta.

Apie 1975 metus latviai bus mažuma savo krašte, panašiai estai liks etniška mažuma savo šalyje. Tik lietuviai vis dar sudaro tris ketvirtadalius gyventojų savo sienose, svarbiausia dėl savo aukšto gimimų skaičiaus, Kirk aiškina. (kks)

MATO KULTŪROS IR PRIEBOLŠEVIKINIAMS LAIKAIS...

"Amerikos balsas, Vatikano, Romos ir kitos radijo stotys ypač meilinosi mūsų inteligentijai ir jaunimui", — sakė Jonas Januitis, Vilniaus radijo ir televizijos komiteto pirmininkas kultūrininkų suvažiavime. — "Jie bruka mintis apie kurybinio proceso autonomiškumą nuo socialinių problemų, klasinės kovos bei politikos. Mūsų ideologijos priešai propaguoja pesimistines pažiūras į komunistinius idealus, nepasitiki jimą marksistine leninine pasaulėžiūra, bando skiepyti apo-

litiškumą, skepticizmą. Buržuazinė propaganda veda plačią kovą prieš materialistinę tarybinių žmonių pasaulėžiūrą, internacionalizmą. Todėl mes esame priversti daug materialinių ir dvasinių išteklių nukreipti į m p e r i a l i s t ų propagandai demaskuoti."

O Lionginas Šepetys, vyriausias kultūros reikalų administratorius Lietuvoje (ministro titulu), kalbėjo ne visu šimtu nuosimčių ortodoksiškai. Jis sakė, kad "Lietuvių nacionalinės kultūros šaknys siekia labai toli. Net jeigu paseksime kiekvieną jų giją, pasiekusią mus nuo Mažvydo ir Donelaičio laikų, nuo Vilniaus universiteto suklestėjimo ir žemaičių romantikų pakilimo metų, nacionalinio sąjūdžio ir pirmosios lietuvių dailės parodos dienų, lengvai pastebėsime kiekvieno kultūros reiškinių ar meninės individualybės klasinį aspektą, konkrečiuose istorinės raidos etapuose sutapusį su pažangos ar reakcijos tendencijomis." — "Dėl to lietuvių tarybinės kultūros fondu galima laikyti ir tai, kas pažangaus, liaudiško buvo sukurta buržuazijos valdymo metais. Mes turime paimti taip pat ir tai, kas gero ir pažangaus yra lietuviškoje emigracijoje"...

"LITHUANIA 700 YEARS"

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant — 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGITS, INC.

priima užsakymus Sovietų gamybos visokioms prekėms, jų tarpe — šaldytuvai, motociklai, televizijų aparatai, radijo, transistoriai, magnetofonai (tape records) ir giftcertificatus galima užsakyti giminėms gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje per mūsų firmą.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036
Tel. (212) 245-7905

SKYRIAI:

New York, N. Y. 10003, 39 Second Avenue	Tel.: 254-5456
Brooklyn, N. Y. 11207, 2947 Fulton St.	647-6576
Brooklyn, N. Y. 11211, 370 Union Avenue	384-4952
Boston, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue	542-1767
Boston, Mass. 02127, 331 West Broadway	268-0068
Buffalo, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue	856-2674
Chicago, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue	278-6966
Chicago, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street	925-2737
Cleveland, Ohio 44134, 5879 State Road	884-1738
Irvington, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue	372-4685
Irvington, N. J. 07111, 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N.W.	458-2256
Hamtramck, Mich. 48212, 11333 Jos. Campau Ave.	365-5255
Hartford, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue	246-9738
Lakewood, N. J. 08701, 288 Main Street	363-8569
Los Angeles, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.	261-2994
New Haven, Conn. 06519, 509 Congress Avenue	562-1446
Newark, N. J. 07106, 698 Sanford Ave.	373-8783
Passaic, N. J. 07055, 176 Market Street	472-6387
Paterson, N. J. 07505, 99 Main Street	274-6400
Philadelphia, Pa. 19122, 1214 N. 5th Street	763-4818
Pittsburgh, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street	481-2750
San Francisco, Calif. 94115, 2076 Sutter Street	346-1571
Waterbury, Conn. 06708, 905 Bank Street	756-6766
Worcester, Mass. 01610, 169 Millbury Street	798-2868
Youngstown, Ohio 44503, 309 W. Federal Street	743-0440

Naujasis vyskupas dr. A. Deksnys laimina žmones Belleville katedroje.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

NEPAMIRŠKIME

Lietuvių tremtinių problema Sibire turėtų rūpėti kiekvienam lietuviui, kuris jaučia savo širdyje tyrą meilę savo kilmės kraštui. Lietuvis, kurio tautinės sąmonės sampratos sąvokoje telpa gražūs solidarumo jausmai savo kraujo broliams ir seserims visados turi 1941 metų birželio mėn. 14 dienos trėmimus į Sibirą su giliu skausmu išgyventi ir prisiminti. Ir tai nėra dienos įvykių patiekas kasdieninis sentimentas, ar sensacijom praeitin nuriadėjusi nelaimingųjų žmonių likiminė drama. Tai yra mūsų tautos brolių ir seserų kraują, ašarą, kančiom ir mirtim parašyti XX amžiaus istorijos knyga, kurioje atskleista pasaulio žmonių sąžinei lietuvių tautos didžiojo žmogijimo auka. Auka, kurios dydžio ir prasmės laisvame pasaulyje gyvenę lietuviai pradeda nebesuprasti ir jos tragiškas skausmo šauksmas nebejaudina kasdieninėje gyvenimo rutinoje paskendusios širdies ir sielos.

O vis dėl to pagal 1959 metų sausio mėn. 15 d. gyventojų surašinėjimą patys rusai pripažino, kad tuo metu Sibire gyveno 180 tūkstančių lietuvių. Tai yra 6 kartus daugiau, negu po šio karo atvyko lietuvių į JAV-bes. Vien tik birželio 14 dienos naktinėje "medžioklėje" sovietai surinko apie 35 tūkstančius Lietuvos žmonių ir pasiuntė į tolimąsias Rusijos sritis: Altajų ir Sibirą. O po didžiojo karo grįžęs okupantas dar yra ištrėmęs apie 400 tūkstančių lietuvių būdai ir mirčiai. Ir ten, plačiuose Sibiro tyrlaukuose išblaškytų lietuvių gyvenamose vietovėse niekas nestiegia lietuviščių mokyklų, neorganizuoja lietuviškų ansamblių, chorų ir kitokių lietuvių tautinei sąmonei palaikyti ir ugdyti telkinių. O piktas okupantas niekad nėra pasiuntęs į Sibiro taigas Virgilijaus Noreikos su lietuviškom dainom, kad vergijos pančiuose sukaustytam lietuviui nubrauktų ilgesio ir skausmo ašarą, pažadintų užtemusios vilties prošvaistes, kad dar Lietuva gyva ir šventai tiki, kad jai turi ateiti naujo prisikėlimo laisvės aušra.

Maždaug prieš šimtą keturiasdešimt metų Adomas Mickevičius aprašinėdamas tremtinių kelią į Rusiją, Sibirą, lygina šį, kaip jis rašo, tuščią ir baltą kraštą supo-

pieriaus lakštu, kuris guli parengtas rašyti. Bet kas jame rašys, klausia poetas, šventas Dievo pirštas ar senas Dievo priešas? Jeigu Dievo pirštas, tai jis gerus žmones pavers raidėmis, šie žmonės bus Dievo liudytojai ir jo tiesos skelbėjai. Jeigu Dievo priešas, tai jis kartu įrėš, kad žmonių giminę reikia pančiais apkalti. Nūdieninė gyvenimo tikrovė davė atsakymą į šį Mickevičiaus klausimą. Į Rusijos tuščią lapą rašo senas Dievo priešas. Jis rašo naują evangeliją, skelbdamas ją visai savo visuomenei, bet ne meilės ir tiesos, o neapykantos ir melo, keršto ir smurto, pasityčiojimo ir išniekinimo žmogaus nuvertinimo iki pat žemiausio laipsnio. Ir visą tai įvilkdamas į absurdiško svaigulio propagandos rūbą. Bolševizmas yra ne tuo baisus, kad nuskurdina žmogų medžiagiškai, bet tuo, kad žudo žmoguje tiesos meilę. Nepripažindamas žmoguje jokių amžinų principų ir jokios amžinos prigimtės, jis renka tiesos mastus šiandieninė turimą jėgą ir jai palenkia žmogaus sąžinę, transcendentinį ilgesį ir žmogaus mistinį mąstymą. Sovietų Sąjungoje melas virsta žmonių santykiavimo būdu ir priemone tarp savųjų, su tautos praeitimi jos kultūra ir taip pat su svetimaisiais kraštais. Ir gal būt baisiausia yra toji savybė, kad žmoguje norima įdiegti ir išauklėti meilę melui. Melą norima paversti elgesio norma. Labai dažnai iš daugelio lietuvių gyvenančių JAV-ėse tenka girdėti,

(Atkelta iš 1 psl.)

NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMAS

Tačiau toje milžiniškoje valstybėje, dideliuose toliuose vienu nuo kitų, buvo pakankamai tokių, kurie vienodai galvojo ir tikslo siekė. Karui visu įkarščiu vykstant, šiaurės ir pietų kolonistų atstovai susirinkę Philadelphiaje 1776 m. birželio 7 d. nutarė skelbti nepriklausomybę. Paskirta deklaracijai parašyti komitetas, parašymo garbė teko labai tinkamam, plačiai išsimokslinusiui Virginijos atstovui Thomui Jeffersonui.

Atėjus liepos 4 diena, proklamacija buvo priimta, pasirašyta ir paskelbta. Taip gimė nauja, maža, sunkiai kovojanti už išlikimą valstybėlė, kuriai dar karas buvo prieš akis pilnus penkis metus.

Karas nešė nežinomą rytojų su grąšinimais pralaimėti, užbaigiant visas gražias viltis. Daug kur slėgė nepasisekimai, stoka kariuomenei maisto ir rūbų, neturėjimas kuo sumokėti

kad jie puikiai pažįstą komunizmo ir be reikalo kai kurie laikraščiai dar vis bando apie be galo aiškų klausimą rašyti ir iš naujo aiškinti. Tuo klausimu Stefanija Rūkienė savo knygoje: "Vergijos Kryžkeliose" duoda labai aiškų atsakymą. Ji rašo: "Mes buvome dar vaikai ir visai nepažinojome komunistinio režimo. Kad pilnai atsivertų žmogui akys, reikia labai daug pamatyti, viską patirti ant savo kailio, reikia pereiti ugnį ir vandenį, reikia susitikti su giltine ir giliai pažvelgti į akis, -- tik tada galima turėti pilnesnį supratimą apie ruošiamą visam pasauliui raudonąją rojų. Laisvas pasaulis nieko neišmano apie komunizmo užmačias ir ketinimus". Čia autorė Stefanija Rūkienė šiais žodžiais atidengė didelę dalį tiesos apie komunizmą. Bet ir patys komunistai labai gudriai sugeba nuo visuomenės akių paslėpti tikrąsias savo užmačias ir savo suktos politikos planus.

Tad to niekad neturėtume pamiršti.

Ign. Andrašūnas

Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis Chicagoje prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo, birželio 20 d. trėmimų minėjime uždega aukurę ugnį.

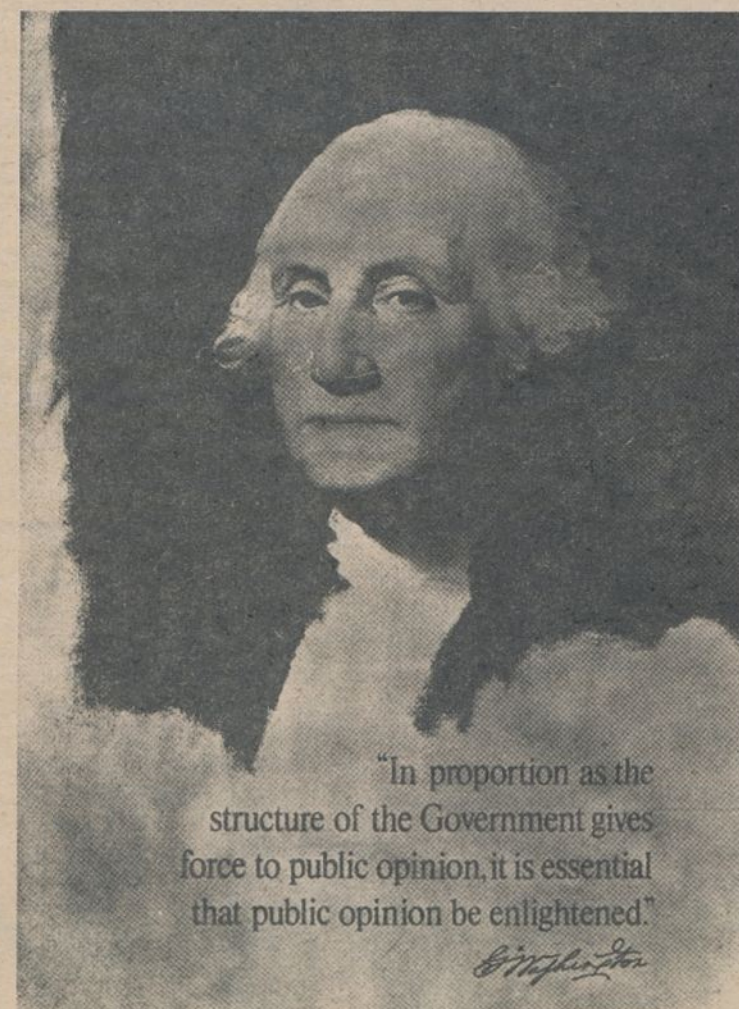
JAV NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA

algas. Generolas Washington savo didele kantrybe, pasiaukojimu, pažadais išlaikė kariuomenę nuo iširimo.

Generolo Washingtono parašo nepriklausomybės deklaracijoje nėra. Po pirmo mūšio Lexingtone, kongresas išrinko jį vyriausiu karo vadu, tad jis negalėjo liepos 4 d. Philadelphiaje dalyvauti.

padėtis pasunkėjo pradėjus karą su Ispanija, Prancūzija ir Olandija, kurios matydamos Angliją išivėlusią ilgą kare Amerikoje, panorėjo atgauti iš anglų savo kolonijas.

Paskutinį lemiamą mūšį gen. Washingtonas laimėjo sumušdamas anglų generolo Cornwallis armiją prie Yorktowno, Virginijoje, 1781 m. spalio 17 d.

Pirmasis JAV prezidentas George Washington

Tais sunkių kovų metais pasitaikė ir išdavikų, kurių vienas, Benediktas Arnold, istorijoje liko kaip pavyzdys didžiausio niekšo. Karo pradžioje pasižymėjęs karininkas, asmeniškai sumetimu pasiryžo atiduoti anglams West Point karo akademią. Jo talkininkas buvo sugautas, sušaudytas, bet Arnoldui pavyko pasprukti į anglų pusę ir New Yorke buvo pagerbtas leitenanto generolo laipsniu. Po karo, Londone dirbo kaip Amerikos reikalų specialistas.

Priešingai jam, istorijoje pasižymėjo kapitonas Nathan Hale, sutikęs vykti savanoriu į anglų pusę pašnipinėti. Sugautas, sušaudant jis pareiškė: "Gailiuosi, kad aš turiu tik vieną gyvybę savo kraštui paaukoti".

Karui tęsiantis, turėjo galimybių naujai valstybei pasitarnauti, istorijoje vietą įgiję, generolai kitataučiai: Lafayette, Pulaskis, Kosciuszka, Steuben ir kiti.

Po 1778 metų Anglijai

Pralaimėjusi Anglija naujai įsisteigusi valstybę pripažino 1782 metais, ir Paryžiaus taikos konferencijoje 1783 metais tai užtvirtino. Tik Floridą, gretą Georgijos, anglai pervedė Ispanijai.

Po karo, daugybė Anglijos šalininkų, nesijausdami patenkinti, grįžo į Angliją arba persikėlė į Kanadą.

PREZIDENTU LAIKAI

Karo nualintai valstybei prisiejo pergyventi labai sunkius laikus, su tuščiu išdu, neturint iš ko mokėti sukilusiai kariuomenei algų, nei nušimčių už karo skolas ir išlaikyti valstybės aparatą.

Piliečiai priešinosi mokėjimui mokesčių ir savo valstybei. Pensilvanijoje įvyko istorijoje pažymėta "degtinės revoliucija" prieš apdėjimą mokesčių degtinei. Pratę patys namie gamintis degtinę, piliečiai norėjo tai

testi toliau. Prezidentas Washingtonas pasiuntė 15,000 kariuomenės sukilėlių sutvarkymui.

Kolonijos, tapę valstijomis, varžėsi už upes, vandenis, norėdamos iš jų sau pelną imti renkant muitus iš prekių laivų. Valstybei nebuvo iš kur gauti pajamų, nes valstijos nesutiko lengvai užsileisti žiūrėdamos savo naudos. Reikėjo gauti 9 valstijų sutikimas pravedimui kokio įstatymo valstybės naudai, ir ne visada valstijų atstovai sudarydavo 9 balsus.

Pietinės valstijos pasiliko sau teisę naudotis negrų vergais, kai šiaurėje vergija buvo panaikinta.

Pagaliau konstitucija buvo priimta 1788 metais ir eita prie prezidento rinkimų. Kongrese buvo atstovų, kurie norėjo generolą Washingtoną išrinkti karalium. Tačiau valstybė buvo respublika, tai jam teko garbė būti pirmutiniu prezidentu.

Užėmęs prezidento pareigas 1789 metais, ištarnavo du terminu. Kongresas parinko krašto sostinei dabartinę vietą ir pavadino Washingtono vardu.

Antras prezidentas buvo šiaurietis, John Adams, iš Mass. valstijos, tarnavęs viena terminą. Trečias, taip pat Virginijos dvarininkas, kaip George Washingtonas, buvo išrinktas prezidentu 1801 metais, Thomas Jeffersonas.

Istorijoje jis stovi eilėje keturių žymiausių buvusių prezidentų: George Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Abraomas Lincolnas ir Theodoras Rooseveltas.

Thomas Jeffersonas parašė nepriklausomybės deklaraciją, buvo sekretorium Washingtono kabinete, atstovu Prancūzijoje ir viceprezidentu antro prezidento laikotarpiu, ir išrinktas trečiu prezidentu.

Prezidentas Jeffersonas turėjo laimę dvigubai padidinti valstybę, kuri siekė toli vakarus ir gavo garšią Mississippi upę. Vakaruose buvo didelė Louisiana teritorija, kurią Napoleonas gavo iš Ispanijos. Kariaudamas su Anglija Napoleonas pabijojo, kad anglai gali tą teritoriją užpulti ir užimti, tad sutiko parduoti Jeffersonui už 15 milijonų dolerių.

Nuo George Washingtono laikų, dabartinis prezidentas Nixonas yra 37-tas. 1976 metais sueis 200 metų nuo JAV įsteigimo.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

OPPORTUNITY MACHINIST

- Work in Production Machine Shop
- Machine Titanium and Aluminum
- New Air Conditioned Facilities in Commerce Park
- Full Company Benefits
- 10% Cash Bonus Paid to all Employees in 1968

To be part of this dynamic company,

contact:

MRS. F. S. EVANS, 744-0760

BRANSON SONIC POWER COMPANY

EAGLE ROAD, COMMERCE PARK

DANBURY, CONNECTICUT 06810

DIAL (203) 744-0760

An Equal Opportunity Employer

(52-54)

WANTED EXPERIENCED FOUNDRY HELP GENERAL FOUNDRY FOREMAN CORE ROOM FOREMAN ALSO

EXPERIENCED MOLDERS

Permanent employment with old established firm. Foundry located in resort town. Small town environment. Good schools, good housing, variety of churches. Full fringe benefits—fully paid. Send resume to

WESTERN FOUNDRY CO.

P. O. BOX 910, HOLLAND, MICHIGAN 49423

CALL 616 — 396-3561

(52-56)

DANGAUS D.P.

Č. GEDGAUDAS

"Išmesti iš dangaus angelai puolė žemyn tris dienas ir tris naktis kaip migla. Kada Dievas visus išmetęs peržegnojo ir pasakė amen, tai krintantieji kur katras puolė, ten ir pasiliko: vieni buvo nupuolę ant žemės, antri į vandenį, kiti gi paliko bekabą ant oro, medžių ir tvorų" ... Basanavičius, Pasakos.

Štai jums ne tik legenda, o stačiai pasaka kuri šiandien virto tikrovė! Mūsų dabartinė tikyba išsiskiria iš visu kitų ta keista ypatybė, jog joje nuolatos kas nors esti mėtomas lauk. Prasidėjo, kaip žinome, nuo pat Adomo ir Jievos. Po jų išvarymo per amžius besitęsianti ekskomunikų virtinė sunaikino šimtus tūkstančių "nusikaltėlių", pradėdant paprastais nuodėmingaisiais ir baigiant karūnuotom galvom. Kiti šimtai tūkstančių "burtininkų" bei "raganų" sudegė laužuose, vargonams gražiai akompanuojant.

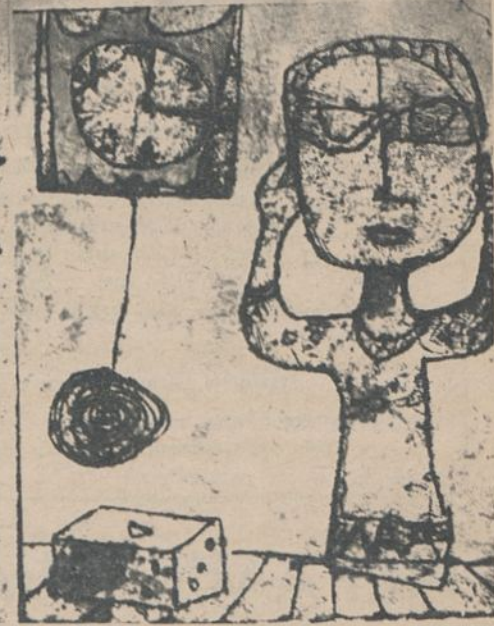
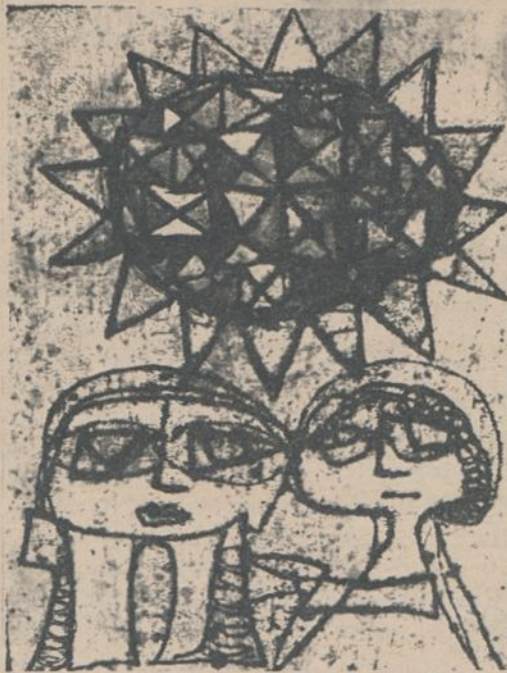
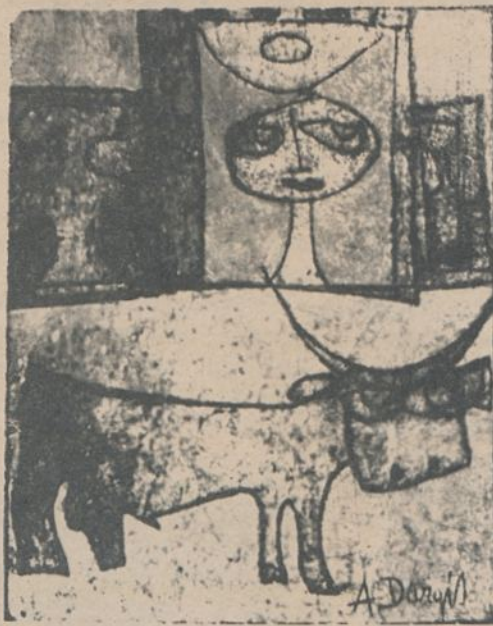
To maža. Netgi pačiame Danguje nesaugu. Didysis šviesos Nešėjas — (Lucifer: taip to vardo reikšmė lotyniškai), buvo ištremtas su savo pulkų-pulkais, kaip mūsų liaudis vaizdžiai apsakė paduotame apokryfe.

Dabar gi sulaukėme modernųjų D. P. Nebe šven-

tų, kurie anot J. E. vyskupo Brizgio taiklaus posakio "išmesti iš Dangaus". Savo straipsnyje jisai apgailestauja, jog avelės skaito visokius "nekrikščioniškos spaudos iškraipymus, kartais net pigios pajuokos išsireiškimus".

Su derama J. E. pagarba vis tik tai turime pastebėti, jog geriausias ir užtikrintas būdas išvengti pajuokos, tai nedaryti pajuoką sukeliančių žygių. Tuomet nereikės kaltinti niekuo dėtų stebėtojų, kurie neišlaiko nenusišypsoję.

Čia nesiruošiam Antikristo vaidmeniui. Atbulai, norime vienkartinai ant visados pabrėžti, jog giliausiai tikime, kad Aukščiausias išves mūsų tautą iš tos pražūties, kuri mus iš visų pusių suspaudė. Jei Jo vaizdas mums kiek kitoniškas, nei lotyniškuose tekstuose aprašomas, labai gaila, bet mums Jis visad liks mūsų

brangių Rūpintojėlių.

Kiekvienas laisvas garbinti Jį kaip geriau išmano. Yra juk mūsų tarpe ir bambizų, yra ir neskaitlingų ortodoksų. Tačiau manyčiau, atėjo tokios krizės laikas, kada reikia užmiršti tų tikybų skirtumų formalius mažmožius, ir stoti visiems bendron talkon, bendru frontu.

Reikalas be galo rimtas. Į mano laišką, nukreiptą į mūsų Pasiuntinybę Vatikane, gavau Pasiuntinybės Sekretoriaus S. Lozoričio Jr. ilgą atsakymą, kuriame jis

tarp kitko pareiškia: "minėtoji reforma mums atėmė patroną Šv. Kazimierą, t. y. jis paliko patronu tačiau tapo oficialiu Lenkijos šventuoju"... "Šiuo klausimu Vatikane esame jau padarę atitinkamus žingsnius padėčiai ištaisyti... nes šitoks faktas pažeidžia ne tik tai mus užsienyje, bet ypačiai katalikus krašte"... "Tamstą ir ateityje painformuosiu, nes manau, kad mūsų spauda gali daug padėti".

Matote: želigovskiada tebetęsiama, — net tikybos

fronte! Atimti Vilnių, atimti ir jo skaisčių Kunigaikštį, Lietuvos patroną, aneksuoti viską!

Buvau visuomenei pranešęs pernai apie neįsivaizduojamą pilsudckininkų puolimą moksliniame, proistorės bare. Dabar tenka vėl iškelti aikštėn tuos pat kėslus naudojant tikybos priedangą.

Turėčiau todėl labai konkretų pasiūlymą: rašykim visi laiškus mūsų Pasiuntinybei Vatikane. Jūsų, mieli skaitytojai, žodis yra labai svarbus, — taip daro Amerikos piliečiai rašydami savo senatoriams ar pačiam Prezidentui, ir jie pasiekia tikslą nes populi-vox dei. Tą supras ir Vatikanas, jie kalba lotyniškai...

Remkime J. E. vyskupą Brizgį, — čia jau nebe tikinčių ar mažiau tikinčių, o visos tautos užgavimas, jei svetimi mums nurodo kas ir koks mūsų patronas, lyg mes patys to geriau nežinotume.

Remkime mūsų skaitlingas Šv. Kazimiero parapijas ir jų klebonus, — kitaip, pasiduosime lenkų šventajam kaip avelės.

Kazimierinės kapinės be abejo pačios prabilis — joms jau ne naujiena...

Bet rašykime, rašykime, rašykime.

Niekas neturi teisės "tvarkyti" mūsų tautos patrono, taip kaip neturi teisės tvarkyti mūsų Vyties ženklą arba vėliavos.

Alfonso Dargio triptikas (aliejus), kuris buvo išstatytas Des Moines Art Center parodoje.

HELP WANTED MALE

WELDER
MECHANICS

and

Assemblers

for installation and mounting of truck bodies and related equipment, complete medical and pension plan.

DEPENDABLE
MOUNTING SERVICE

22077 MOUND RD., WARREN, MICH.

(313) 536-7292

(48-53)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN
OR
1ST CLASS EXPERIENCE
BORING MILL OPERATORS
(RATES \$4.14 TO \$4.59)
MILLING MACHINE
OPERATORS
(RATES \$4.04 TO \$4.49)
1st & 2nd Shift
Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Now working 58-hour week. Cost of Living Increases, Fully-Paid Maximum Blue Cross, \$5,000 Life Insurance, ten paid holidays, liberal vacation. Pension plan, and other fringe benefits.

UNITED WELDERS, INC.
1019 SCHEURMANN ST.
ESSEXVILLE, MICHIGAN
(52-54)

NOW....

on
PASSBOOK SAVINGS

4 3/4%
(per Annum)

5 1/4% on SAVINGS CERTIFICATES

ST. CLAIR
SAVINGS

813 EAST 185TH STREET/481-7800

6235 ST. CLAIR AVENUE/431-5670 • 25000 EUCLID AVENUE/261-1200
26000 LAKE SHORE BLVD./731-1200 • 6135 WILSON MILLS ROAD/449-2900

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

(5)

Remėzų jaunylis Linas, šešiolikmetis jaunuolis, ir jo brolis smalsiai ir pagarbiai žiūrėjo į Šventaragį, kuris jiems darė net dar didesnę išpuolį, kaip kad tėvo pasakojimuose. Šventaragis buvo aukštesnis už kitus visa tvirtai ant plačių pečių besilaikančia galva, o per ploną liemenį sujuostas diržas, atrodė, dar labiau tiesino ir aukštino jo ir taip išbėgų ir aukštą stotą. Ypačiai Linas žiūrėjo į jį svajingomis akimis ir galvojo apie Lietuvos praeities didvyrius, kuriuos minėdavo tėvas ir motina savo sakose.

Kitiems kalbant apie kadieninius dalykus, Šventaragis susimąstęs dairėsi po menę. Jam čia viskas buvo nauja, keista ir svetima. Miestas, uostas, mūrai ir dabar, štai, ši prabangi, savotiška menė jam bylojo apie kitą pasaulį, kuriame jis jau tėsė truputį pasimetęs, nors ir nebūtų galėjęs pasakyti, kad jam nepatiko Ryga ir aplamai viskas, ką jis matė keliaudamas per Livoniją. Savo smalsiai akiai pasiganyti jis čia rado plačią ir įvairią dirvą. Ypačiai jam krito akysna Rygos mūrai. Miestas buvo apvestas aukšta, mūrine siena, miesto aikštėje dunksojo didelė krikščionių mūrinė šventykla. Ordino pilis, vyskupo rūmai, prekijų sandėliai suoste -- virus mūrų!

-- Kodėl mes nestatome mūrinių pilių Lietuvoje? -- jam dingtelėjo į galvą.

-- O dabar sakyk, kaip laikosi mūsų kalinys kunigas Lengvenis? Kur jis kalinamas? -- paklausė Parnus.

Išgirdęs kalbant apie Lengvenį, Šventaragis ėmė klausytis pokabio.

-- Ordino pilies požemiuose, kurgi daugiau? -- atsakė Remėza. -- Aš jį aplankau ir šį bei tą nunešu, nors jam nelabai ko reikia, nes, mat, jis kalinamas skyriuje turtingų ir kilnių belaisvių, iš kurių magistras tikisi gausią gerų išperkamųjų.

-- Ar mes jį galėsime pamatyti? -- paklausė Šventaragis.

-- Nežinau. Reikia, kad magistras leistų.

-- Ar jis labai saugomas? -- vėl paklausė Šventaragis.

-- Matai, kunige, pilies požemiuose yra tokių urvų, kur niekad saulė neįeina ir kur kaliniai laikomi grandinėmis prikalti prie sienų. Dažniausiai jie ten ir supūva. Kunigas Lengvenis laimingesnis: jis uždarytas vienuotėje su mažais langeliais palubėje: dienos šviesą jis mato....

-- Jūs vėl apie savo reikalus, -- pertraukė vyrų pokalbį Remėzienė. -- Svečiai iš Lietuvos pas mus reti paukščiai. Štai, jau kelintas mėnuo mes nieko negirdėjome, kas dedasi Kernavės dvare. Apie savo seserį jau bus pusė metų, kai jokių žinių neturėjau.

-- Tiesa, būčiau pamiršęs, -- taukstelėjo sau per kelius Parnus. -- Mačiau su jais prieš iškeldinamus. Ji sveika ir gyva ir siunčia tau sveikinius. Ji labai prašė, kad leistum Vakare paviešėti pas ją per vasarą. Ar norėtum keliauti su mumis į Lietuvą? -- jis žvilgtelėjo į merginą.

-- Labai norėčiau, jei tėtis ir mama leis. -- Pažiūrėsime, pažiūrėsime, -- nusišypsojo Remėza, glostydamasis barzdą. -- Gal Lietuvoje ir vyrų susirastum: netekėsi gi už vokiečio...

Kai pokalbis vėl pakrypo į gimines ir pažįstamus, Šventaragis paklausė šeimnininką, ar jis negalėtų žvilgtelėti, kaip įsikūrė jo bičiuliai.

-- Kodėl ne? Linai, nuvesk svečią apačion. Leidžiantis plačiais akmeniniais laiptais, Šventaragis paklausė vaikną:

-- Kodėl jūsų čia visi langai geležiniais virbais užtaisyti?

-- Kad priešai neužpultų.

-- Ar dar ir taip būna?

-- Ne, dabar priešų Rygoje mes nebematome, bet anksčiau, tėtis pasakoja, kol miestas dar nebuvo apvestas mūrine siena, lybiai, kuršiai, lietuviai ir estai gan dažnai čia apsilankydavę.

Linas įvedė Šventaragį į erdvią, žemomis lubomis, potamsę patalpą. Menės pasieniuose blaškėsi išmėtytos patalinės, viduryje stovėjo didelis skobnis, apdėtas nešvariais indais ir maisto likučiais, kampe prie durų pūpsojo išsikėtusi rėčka su vandeniu. Patalpoje buvo slopu ir triukšminga. Vyras kalbėjosi lietuviškai, žemaitiškai ir vokiškai.

Šventaragiui įėjus, visi nutilo ir smalsiai sužiūro į jį. Tuojuo atsirado prie jo šilinis, Stulga ir Eikutis.

-- Kaip jūs čia įsikūrėte? -- jis juos paklausė.

-- Kaip karosai, išmesti ant kranto, -- jie visi atsakė kartu. -- Kada iškeldinajame atgal?

-- Palaukite, reikia kofas apšilti... Kur Mantas?

-- Kauliukais lošia, -- visi parodė akimis prie kito skobnio galo susispietusių vyrų būrelį.

Jie prisiartinio prie vyrų, ir Šventaragis per galvas žiūrėjo į lošiančiuosius. Jis nėmaž nenustebė, kad Mantas, vos koją įkėlęs, sėdo lošti kauliukais: jis žinojo Mantą esant pramaniūgą ir visokių naujovių mėgėją. Bet jį nustebino jo žaidimo bendrininkas. Vyro amžius nebuvo aiškus: jis galėjo turėti 40, gal 50 metų. Jo plačiam, apvalinam veidui bespalvės akys buvo tikrai per mažos, o plati, nulinkusi nosis be mažų dengė nepaprastai siaurą burną, kur vietoje lūpų matėsi tik siauras prapiovimas. To keisto žmogėno randuotas veidas buvo atžymėtas visokio blogio pėdsakais. Kauliukus jis atsidėjęs pabarškindavo nučiupinėdame odiniam epodu, pakėlęs prie ausies, tarsi pasiklausydamas, kaip jie ten susidėsto, pavoždavo ant stalo ir... visada laimėdavo. Mantas karščiuojančiomis išširdžio akimis žiūrėjo, kaip dingsta jo pinigėliai gysloje priešininko rankoje. Šventaragis stebėjosi, kaip Mantas nepastebi to nedorėlio sukybių. Prasistūmęs pro vyrus arčiau, jis uždėjo nepažįstamajam ranką ant peties ir tarė:

-- Parodyk savo kauliukus. (B.d.)

Dar keli žodžiai apie ALT S-gos sukaktuvinį seimą

Kiekvienas organizacijos seimas iš savo narių, o ypač jos vadovybių, specialiai sudarytų komitetų bei rengimo komisijų pareikalauja organizaciniam darbui aukoti daug poilsio valandų, energijos ir lėšų, kurių niekas neįsiskaito į jokią garbingą tikslui skirtą fondą, nei aukų lapą ir už kurias nieks nereikšia padėkos ir neatsiunčia kvito.

Tie visi organizaciniai darbai yra skubūs, terminuoti. Laikas bėga, parengimas artėja, o čia žiūrėk dar daugybė reikalų neatlikta, įvairių reikalų bei problemų. Juo dar daugiau darbų ir įtempimo atsiranda ruošiant ne eilinį seimą, kaip neseniai praėjus Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 20 metų sukaktuvinis seimas gegužės 30, 31 dienomis, Roosevelt viešbutyje, New Yorke, todėl neuostabu, kad to seimo darbuotojai, rengėjai tuoj pat užbaigę savo darbus išvažinėjo atostogų neskubėdami to seimo eigos perduoti ir tolimiausių laisvojo pasaulio vietų Sąjungos nariams ir visiems mūsų veikla besidomintiems Dirvos skaitytojams.

Kaip jau matėme iš nuotraukų ir atskirų prelegentų kalbų, šiemet ALT S-gos seime New Yorke buvo iškilmingai paminėta 20 metų veiklos sukaktis, ne nuo tos organizacijos įsisteigimo, bet nuo trijų anksčiau veikusių tautinės minties organizacijų susijungimo į vieną, stiprią, nariais gausią ir tuo pačiu vienu vardu pasivadinusią Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą, kurios per 20 metų nueitą kelią apibūdino Emilija Čekienė dėl trumpo paskaitai skirto laiko paminėdama tik pačius didžiuosius bei reikšminguosius per tą laiką Sąjungos atliktus darbus ir įnašą į bendrąjį išeivijos lietuvių lobyną ir išskeldama tos veiklos žymiuosius iniciatorius, vyresniosios ir naujosios lietuvių kartos nusipelnčius asmenis.

Mūsų pareiga lenkti galvas pagerbiant mirusių narių atminimą sekant jų pavyzdžiu veikti taip, kad bendras darbas sutelktų gretas ir visų narių aktyvų įsijungimą į organizacijos veikimą savo sumanymais, iniciatyva, savo pavyzdžiu ir darbu įneštų mūsų organizacijai naujos dvasios,

naujų metodų, pritaikytų laiko reikalavimams, — užakcentavo ji.

ALT S-gos pirmininkas Teodoras Blinstrubas nušvietė savo dviejų metų kadencijos kelyje sutiktas darbo problemas, rūpesčius ir laimėjimus, kurių vienu iš didžiausių laiko tai, kad nežiūrint pašalinių neigiamų įtakų, ALT S-ga ir toliau išliko vieninga ir stipri organizacija. Jos pagrindinė bazė buvo ir liko lietuvių bendri ir svarbiausi rūpesčiai: sava valstybė, tautinė stiprybė ir sąmoninga lietuviška asmenybė.

Politinę Sąjungos veiklos dalį išsamioj paskaitoj apžvelgė Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus, nušvieddamas tautinės srovės žmonių pažėjimus, galvojimus, nuotaikas ir veiklą praėjusioje ir iki šių dienų organizacijos politinėje srityje.

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pirm. dr. B. Nemickas padarė pranešimą apie to Sąjūdžio paskirtį, jo veiklą ir skirtumą nuo ALT S-gos, kuri savo veiklą faktiškai riboja tik JAV ribose. LTS valdybą sudaro kiekvienų lyginių metų pradžioje ALT

ALT S-gos sukaktuviame seime prie registracijos stalo. Iš kairės: A. Trečiokas, B. Lanytė, K. Bačauskas, V. Mažeika, T. Blinstrubas ir E. Čekienė.

S-gos deleguoti 5 nariai, Kanados Tautinės S-gos 2 nariai ir po vieną narį nuo lietuvių tautinės srovės iš kiekvieno kito krašto. Jis pabrėžė, kad Tautinis Sąjūdis kaip toks jokios savo atskiros veiklos nedaro.

Žodį tarė ir jaunosios kartos atstovas Algirdas Budreckis, seimo rengimo komiteto pirmininkas, patuodamas eilę Antano Smetonos tautinės ideologijos pagrindinių dėsnių, tinkančių ir šių dienų Sąjungos veiklos gairėms.

BALFo, kuriame dalyvauja ALT S-gos deleguoti atstovai dail. Juozas Bagdonas, dr. Vladas Ramanauskas ir Antanas Senikas, veiklą apibūdino BALFo reikalų vedėjas kun. P. Geiščiūnas, pažymėdamas, jog šalpų skirstyme centro valdybos posėdžiuose srovinų nuomonių skirtumų nepasireiškia, prašymai svarstomi atsižvelgiant į šalpos reikalingojo materialinę padėtį.

Po Sąjungos skyrių atstovų pranešimų Antanas Diržys padarė jų veiklos apžvalgą ir metę žvilgsnį į skyrių ateities veiklą.

Inž. Jonas Jurekūnas referavo S-gos įstatų keitimo klausimą.

Seime buvo prisiminti ir pagerbti mirusieji S-gos nariai, kurių, deja, nemažą są-

rašą perskaitė Vaclovas Mažeika. Mečys Valiukėnas pristatė steigiamojo seimo 1949 metų dalyvius.

Iškilmingame posėdyje dalyvavo virš pusantro šimto žmonių jų tarpe garbės svečių, sveikinusių seimą žodžiu: Generalinis Konsulas A. Simutis, VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas, BALFo pirm. kun. V. Martinkus, kuris iškilmingame posėdyje skaitė invokaciją, ALTo pirm. E. Bartkus, PLB valdybos vardu dr. A. Butkus iš Clevelando, Karių Veteranų S-gos pirm. generolas S. Dirmantas iš Chicagos, PMT vardu G. Žilionienė, LMKF pirm. V. Leskaitienė, LAS Seniūnų Tarybos vardu pirm. L. Virbickas, Korp! Neo-Lithuania Filisterių S-gos pirm. A. Diržys ir kiti.

Seimo pirmininkais buvo išrinkti: Vytautas Abraitis, Jonas Jurekūnas, Aleksas Laikūnas, Algirdas Budreckis ir Vincentas Gruzdis. Į sekretoriatą: S. Jakštis, P. Matonis, J. Veblaitis ir V. Kasniūnas, jr.

Nominacijų komisiją sudarė: Dr. Stp. Biežis, K. S. Karpus, E. Bartkus ir A. Senikas.

Rezoliucijų komisiją — A. Diržys, dr. Br. Nemickas, E. Čekienė, M. Valiukėnas ir V. Gedgaudas.

Mandatų komisiją — V. Bačauskas, P. Lanys ir J. Valkūnas.

Registracijos komisiją — A. Trečiokas, B. Lanytė, K. Bačauskas ir V. Jurgėla.

Banketo komisiją — J. Sirusas, P. Paprockas ir J. Bagdonas.

Informacijos komisiją — E. Čekienė ir A. Trečiokas.

Dvi dienas gausiai susirinkę seimo atstovai svarstė įvairias S-gos ir apamai lietuviškojo išeivijos gyvenimo problemas, teigiamai vertindami Sąjungos vadovybės atliktus darbus, perrinko tą patį pirmininką Teodorą Blinstrubą sekančiam terminui, kuris pristatė tokio sąstato valdybą: Vaclovas Mažeika, Kazys Pocius, Cezaris Modestavičius ir Mečys Šimkus.

Teodoras Blinstrubas savo žodyje tarp kitko užakcentavo, kad Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjunga — tai mes patys, kokie mes būsim, tokia bus ir mūsų Sąjunga. Mūsų S-gos keliai ir darbo barai platūs. Daug bandysime nuveikti, bandysime siekti tautininkų vertybės, mūsų srovės veiklos suderinimo, ALT S-gos stiprinimo.

Tautinė mintis, kuria mes metų metais gyvename, — sakė jis, tebūna nuolatine rodykle, neleidžiančia iškrypti iš tikrojo tautinio kelio. Testiprina ji mus visus, esančius tėvynėje ir išeivijoje dirbti, siekti ir idealistiškai aukotis, kad nauja šviesa sužibėtų mūsų

tautos garbė, o Lietuva atgautų laisvę ir valstybinę nepriklausomybę.

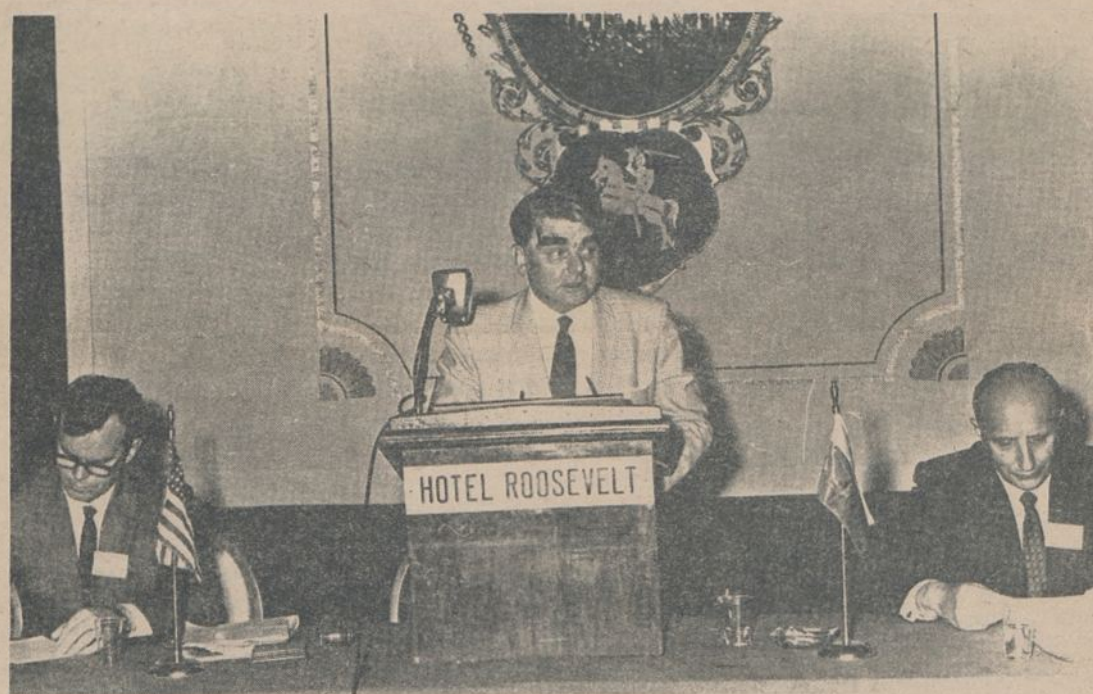
Po pirmos dienos posėdžių vakare buvo susipažinimo vakaras kokteilio formoje dalyvaujant ir svečiams. O po visų dviejų dienų darbo įvyko banketas-balius dalyvaujant apie du šimtus žmonių, kuriame invokaciją skaitė BALFo reikalų vedėjas kun. P. Geiščiūnas, programai vadovavo banketo komisijos pirm. Jurgis Sirusas, meninę dalį atliko solistė Irena Stankūnaitė akompanuojant jos tėveliui J. Stankūnui. Banketo metu buvo perskaityti raštu gauti sveikinimai.

Sukaktuvinį ALT S-gos seimą raštu sveikino: Lietuvos Diplomatinės Sėfos S. Lozoraitis, Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajokas, Lietuvos gen. konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis, Lietuvos gen. konsulas Los Angeles dr. J. Bielskis, Lietuvos gen. konsulas Bostone A. Shallna, Lietuvos Pasiumintybės šveicarijoje patarėjas dr. A. Gerutis, Vera Olienė, Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba, Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Centro Valdyba, Lietuvių Journalistų Sąjungos Centro Valdyba, Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos Centro Valdyba, Amerikos Lietuvių ir Inžinierių S-gos valdyba, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, Lietuvos Istorijos Draugija, Lietuvių Fronto Bičiulių New Yorko Sambūris, Lietuvių Profesorių Draugija, Kanados Lietuvių Tautinė Sąjungos Centro Valdyba, dr. Juozas Bartkus, ALT S-gos Omahos, Detroito ir Cicero skyriai.

Prie ALT S-gos seimo lygiagrečiai vyksta ir VILTIES Draugijos narių susirinkimas, kuris šį kartą buvo itin gausus dalyvių skaičium, išsamų pranešimą apie Vilties draugijos leidžiamą laikraštį Dirvą jos materialinį stovį padarė pirmininkas Aleksas Laikūnas, reikalų vedėjas K. Karpus, papildant Dirvos redaktoriui Vytautui Gedgaudui. Į Vilties Draugijos valdybą išrinkti: A. Laikūnas pirmininku, Edmundas Cibas, Jonas Gaižutis, Antanas Senikas, Vincas Juodvalkis ir Kazys Karpus.

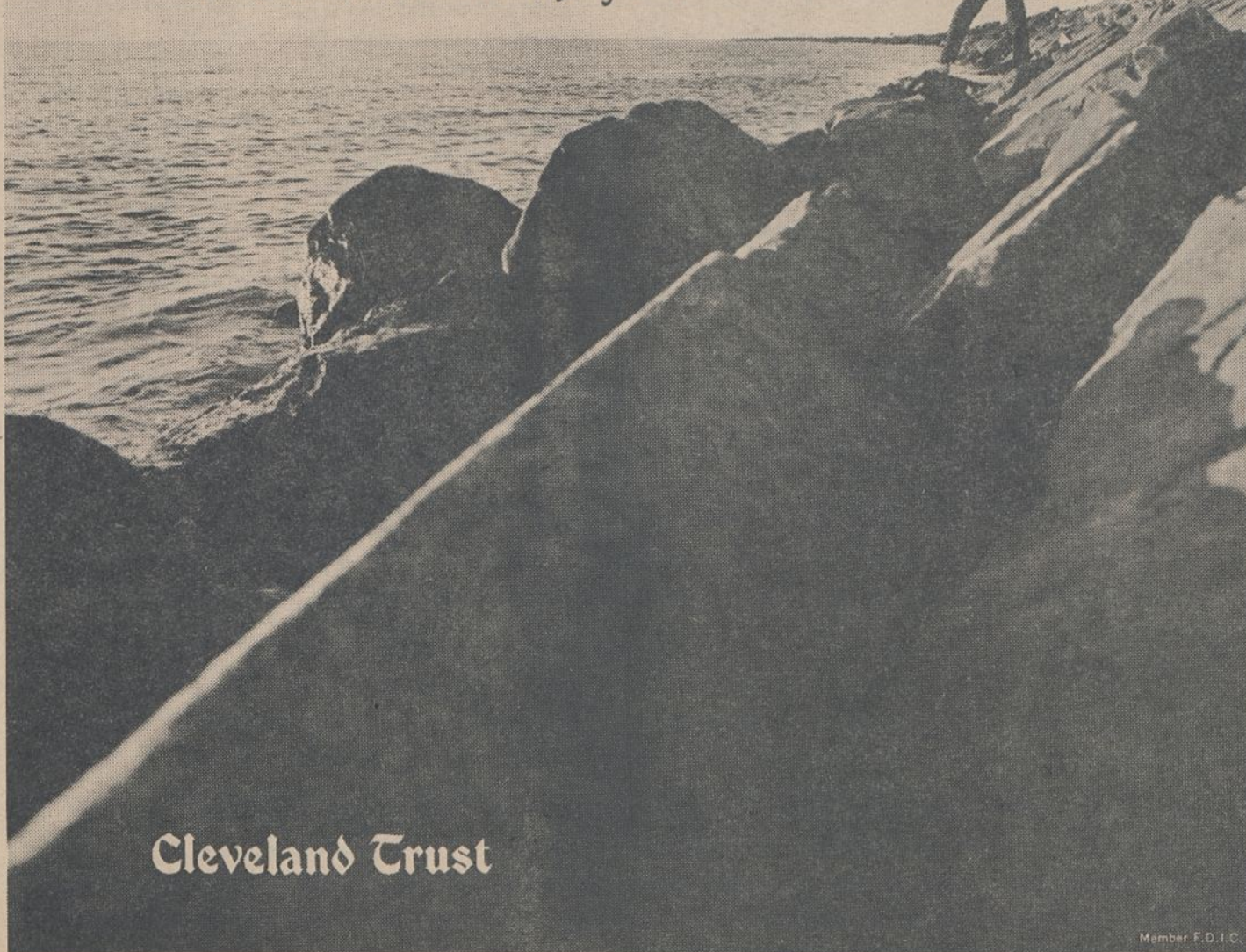
Bene vienas iš svarbiausių šio seimo nutarimų buvo, tai pripažinti garbės nariais už ilgą, pasiaukojantį darbą Sąjungai, o tuo pačiu ir Lietuvai, tris narius: dr. Steponą Biežį, Kazį Karpį ir Albiną Trečioką.

Šiame sukaktuviame seime aktyviau nei paprastai parodė ryžto ir visi skyriai atsuntę ne po vieną savo atstovą į seimą ir įteikę seimui savo aukas, kurių sąrašas bus paskelbtas vėliau. (eč)

Inž. E. Bartkus, pirmininkavęs Vilties Draugijos suvažiavimui New Yorke. Šalia sėdi prezidiumo nariai: inž. B. Veitas ir dr. P. Švarcas.

We'll wait 10 extra days for your ship to come in.
Deposit to your savings account by July 10th, and earn interest from July 1st.

Cleveland Trust

Member F.D.I.C.

Živilė Keliotytė deklamuoja Putino eilėraštį trėmimų mįnėjime Chicagoje prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo. V. Noreikos nuotrauka

Ar galima mūsų planetos katastrofa?

Pranašytės nėra joks naujas išradimas. Jos žinomos nuo senų laikų. Pranašysčių yra visokių rūšių. Beveik kasmet pranašauja apie politiką ar apie visokius negalavimus žmonijoje.

Šiais metais labai buvo sujaudinta visuomenė Kalifornijoje, kur religiniai pranašai skelbė, kad Kalifornijoje bus nepaprastai didelis žemės drebėjimas ir kad jos dalis nuslinks į Ramiojo vandenyno gelmes.

Tokioms pranašystėms siaučiant, pradėjo ir mokslininkai nagrinėti apie žemės katastrofą. Naujosios Zelandijos mokslininkas A.T. Wilson paskelbė mokslo žurnale apie ledokepūrę Antarktidoje, kurią sudaro apie 6 mil. kubinių mylių ledas ir kurio dalis galėtų nuslinkti į vandenyną ir pakeltų vandenį net iki 75 pėdų aukščio.

A.T. Wilsonas mano, kad ledo kepurė Antarktidoje vis storėjanti ir kai ji auganti, tai žemutiniai ledo sluoksniai vis labiau spaudžiami. Iš fizikos žinoma, kad nuo spaudimo atsirandakarsis. Nuo karščio ledas pradėtų tirpti ir atsiradęs vanduo negalėtų išbėgti, tai visas ledas pradėtų slinkti ir tuo būdu pakeltų vandenį užliedamas sausumas.

J. Wurtman, Northwestern Universiteto prof. ledynų ekspertas sako, kad ledo kepurė galėtų judėti katastrofiniu greičiu, jei vandens sluoksnis bus pakankamai storas kepurei "plaukti" virš kliūčių Antarktidoje. Wurtmanas sako, kad nors šiuo metu nė vienas negali tikrai išpranašuti, tačiau prof. Wilsono spėjimas gali nuvesti į katastrofinį ledo sluoksnio plitimą.

Kitas ledynų specialistas anglas John T. Hollin sako, kad prie greičiausio ledynų slinkimo vandenyno vandens lygį te galėtų pakelti per metus tik apie dvi pėdas ir todėl pakaktų laiko iš pakraščių evakuoti gyventojus į aukštesnes vietas. Wilsonas dar spėlioja, kad ledynas galėtų plaukioti nukreipdamas saulės spindulius ir žemę pradėtų atšalti, tuo būdu vėl kontinente atsirastų ledynai. Tuo tarpu moksl. Hollin ir Wurtman pabrėžtinai sako, jog ledas tuoju suskiltų ir nesudarytų sąlygų ledynams kontinente atsirasti.

Mokslininkas Donn nesutinka su Wilsono išvėdžiojimais, bet ir jis nemato ateityje ledynų amžių, tik dėl skirtingos priežasties.

Donn ir Maurice Ewing sako, kad ledynų amžius gali atsirasti arktikos ledams tirpstant. Jų teorija tokia: ledams tirpstant drėgmė išgaruoja ir krinta ant kontinento sniego pavidaui, kuris atmuša saulės spindulius ir tuo būdu atšaldo orą ir vis mažiau sniego ištirpsta. Didelis ledų sluoksnis paplįstų kontinente iki vėl arktikoje pradėtų sušalti ir sulaikyt drėgmę. Tokie ciklai pasikartotų gal kas 50.000 - 30.000 metų. Esą New Yorko miestą galėtų būti užklotas dviejų mylių ledo sluoksniu. Kiti mokslininkai yra kitokios pažiūros. Esą šiaurės polių esąs apdengtas ledu 1.5 mil. metų laikotarpiu.

Naujo ledynų amžiaus atsiradimas esąs gana toli. Kai dėl susidūrimo žemės su asteroidais, galėtų įvykti bet kuriuo metu. Bet ir čia dar nenumatoma greito įvykio. Tačiau žinoma tokie krateriai, kaip vad. Barrin-

ger krateris Arizonoje apie 3/4 mylios diametro ir 670 pėdų gilumo. Netoli Brent kaimo Kanadoje taip pat rastas krateris. Mažesnių ir milžiniškų kraterių yra daugiau ir jie esą atsiradę metorų susidūrimo su žeme pasekoje.

1932 m. atrasti Amor ir Spollo praslinko pro žemę maždaug 10 ir 7 milijonų mylių atstumu nuo mūsų. Gi Eros, kuris turi 15 x 5 mylios dydį, turėtų praslinkti pro žemę 1976 m. 17 milijonų mylių atstumu.

Asteroidas Adonis praeis 1.5 mil. mylių nuo žemės, o asteroidas Hermis turi tokią orbitą, jog gali praeiti net 200.000 mylių atstumu, arčiau negu mėnulis.

Astronomas Motz sako, kad jei sutiktume su ledynų ir kosminių susidūrimų teorijomis ir tuo būdu žemės planetos katastrofa gali būti ir dėl kitų priežasčių.

Motz sako, kad mėnulio trauka žemės sukimasi lėtina. Kad traukos sistemą galėtų išlaikyti pusiausvyroje, mėnulis trauktų nuo žemės tolyn. Eventualiai mėnulio rotacinis skrydis turėtų sutapti su žeme, panaikinant potvynių ir atoslūgių trauką. Tačiau saulės trauka ir toliau sulėtins žemės sukimasi ir tai išsaus mėnulio priešingą trauką ir jis artės prie žemės iki tol, kol jis subyrės į gabalus maždaug 10.000 mylių atstumu nuo žemės. Tas įvykis išsausėtų žemę chaosą, kaip tai žemės drebėjimų ir nepaprastų potvynių.

Tuo metu saulė tapsianti, sako Motz, milžiniška žvaigždė, daug kartų didesnė negu dabar yra ir daug kartų šviesesnė. Tuo metu ant žemės jokie daiktai negalės būti, viskas išsiritps. Saulės išsiplėtimas, iš tikrųjų parodys jos senėjimą ir mirtį. Esą jau dabar yra duomenų, kad saulė didėja. Ji jau padidėjus 10% negu buvo prieš bilijoną metų. Apskaičiuoja, kad saulės išsiplėtimas pasieks jos karščiu, jog jokia gyvybė neištvers žemėje vieno bilijono metų būvyje. Tai toks žemės planetos likimas. A. Ms.

Gera proga šiuo metu yra sutaupyti ant Jūsų mokamų namų (Homeowners) bei automobilių premijų. Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS

1076 E. 72 St., dviejų aukštų, 8 kambarių, tinka 2 šeimom, Pili-nas rusys, Skalbuvos ir džiovin-tuvos kartu su namu, Aluminum dengta iš lauko, Daug vietos pa-sidėjimams, Su visais patogu-sidėjimams, Gerai įrengtas kie-mas, Skambinti vakarais po 5 val, Telef. 361-4019, (50-53)

WANTED
EXPERIENCED
PERMANENT MOLD REPAIRMEN
For Days. We are a rapidly growing company with an opportunity for advancement. Plus benefits.
SOLON INDUSTRIES
Subsidiary of Whittaker Corp.
6370 SOM Center Rd.
Solon, Ohio
We are an equal opportunity employer (53-55)

WANTED AT ONCE

EXPERIENCED

CIM X
TAPE MILL
MILL
UNIVERSAL
GRINDER
TURRET LATHE
TRACER LATHE

54 HOUR WEEK
NIGHT PREMIUM PLUS
LIBERAL FRINGE BENEFITS

Parker-Majestic, Inc.

147 JOS. CAMPAU (at River)
DETROIT, MICH. (50-59)

BLACK SMITH
FOR SHARPENING CONTRACTORS
TOOLS IMMEDIATE OPENING.
Malden Contractor
Equipment Corp.
12 NEWLAND ST., MALDEN, MASS.
617 — 322-6138 (50-54)

FORGE SHOP
HELP WANTED
Machine burner, Butt welder operator, Utility workers. Apply in person.
ADVANCED COMPOSITE & FORGING CO.
22600 Nagel Ave., Warren, Mich. (50-59)

DOW CORNING
Is seeking a journeyman pipe coverer with experience in the field of industrial pipe covering. Qualified applicants may apply at The Midland Personnel Office.
DOW CORNING CORP.
S. Saginaw Rd., Midland, Mich.
8 A.M. to 5 P.M.
Monday thru Friday (51-56)

WANTED AT ONCE
GEAR GRINDER
REISHAUER SET UP MAN
TOP RATE — DAYS AND NIGHTS
Schwartz Precision Gear
WARREN, MICH.
313 — JE 6-0367 (52-54)

WANTED
1ST CLASS SKILLED
TOOLMAKER—GRINDER
Must be able to make form & shave tools, reamers and regrind small tools also
AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS AND SET UP MEN.
For Acme Gridley Multiple Spindle. Good hourly rate, pleasant working conditions. New plant. Paid group insurance and vacations.
PHILLIPS MFG. CO.
1355 S. Cedar, Holt, Mich.
517 — 694-0491 (53-59)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
TOOL AND DIE MAKERS
MACHINE REPAIRMEN
PIPE FITTERS
1ST & 2ND SHIFT
Journeyman's card or 8 years industrial experience also
Time. Study men experienced
1ST SHIFT
Excellent wages and working conditions. Non contributory pension group insurance plans.
Apply Employment Office
THE PRESTOLITE CO.
Division of Eltra Corp.
Morton and Backus Sts., Bay City, Michigan
An Equal Opportunity Employer (52-58)

Gražioje Blue Water Manor vasarvietėje prie George ežero dažnai rengiami talentų vakarai. Nuotraukoje Daina Šukytė dainuoja. V. Maželio nuotrauka

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH
\$10,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

INSURED

4 3/4%
per annum

Passbook Savings Accounts
Paid Quarterly
Computed and Paid as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

5%

6 or 12 MONTH
\$5,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION
2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDO SKAUTĖS IR SKAUTAI RUOŠIASI STOVYKLAUTI

Neringos ir Pilėnų tuntai ruošiasi stovyklauti rugpjūčio 3-11 d.d. Kanadoje, Tėvų pranciškonų stovyklavietėje prie Wasaga Beach, Ont. Skautės ir skautai, norintieji stovyklauti, registruojasi iki liepos 10 d. pas savo tuntininkus.

Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

• **Nijolė Mažalienė**, Dirvos sekretorė, su šeima išvyko dviem savaitėm atostogų į Cape Cod, Mass.

• **Aurelija Mačytė** ir **Antanas Jucaitis** birželio 28 d. susituokė šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Vestuvių puota vyko parapijos salėje, kurioj dalyvavo didelis skaičius svečių.

Prieš tai, birželio 25 d. jaunajai, kuri yra skautė akademikė, ASD Satrijos Raganos draugovė suruošė mergvakarį.

• **Pianistas Andrius Kuprevičius**, su žmona Irena ir dviem dukrelėm, atostogauja savo vasarnamyje Cape Cod, Mass.

• **ASD Satrijos Raganos draugovė** birželio 27 d. turėjo sueigą pas tn. M. Nasvytienę, kurios metu kandidatė buvo priimta Dalia Kaviūnaitė, o Meilei Kryge-

FILATELIJOS KAMPĖLIS

Antanas Bernotas

(6)

JAV gegužės 17 d. išleido 6 centų pašto ženklą negrų muzikos "blues" kūrėjui W.C. Handy pagerbti. Piešinys: Handy pučia kornetą.

William Christopher Handy (1873-1958) gimė Florence mieste, Alabamoje, negro dvasininko šeimoje. Baigęs pradžios mokyklą, jis pradėjo griežti bažnytiniam orkestrėlyje. Vėliau pats vadovavo orkestrui.

Jo pirmas viešas pasirodymas buvo Chicagos Pasaulinėje Parodoje 1893 m. Negrų muzika, vadinama "blues", buvo žinoma ir anksčiau, bet Handy buvo pirmutinis, kuris tą muziką apibūdino ir apiformino, suteikdamas jai tam tikras išraiškos formas. Ši negrų muzika davė pradžią moderniai džazo muzikai. Nuo 1900 m. Handy buvo muzikos mokytojas Huntsville, Ala., kolegijoje. Tada jis atsidavė savo pamėgtos muzikos kūrybai ir pirmasis jo muzikos kūrinys "Memphis Blues" buvo išspausdintas 1912 m. Tada sekė kitos "blues", kaip tai "Loveless Love", "St. Louis Blues" ir "Yellow Dog Blues". Parašė ir keletą knygų negrų muzikos klausimais. Memphis mieste, Tennesee, Handy parke jam yra pastatytas paminklas.

GRAIKIJA išleido 2 ir pusės drachmos pašto ženklą pagerbti laiškinių globėjui šv. Zenonui.

Tai kitas šventasis, apie kurį mažai kas nežino. Gyveno pirmaisiais amžiais po Kristaus, nes minimas kaip kankinys. Jo vardas yra įtrauktas Jeronimo Martyrologium ir Gelazijaus Sacramentarium. Yra žinoma, kad buvo palaidotas Romoje prie Via Appia Pretekstato kapuose, o vėliau popiežius Paskalis I (817-824) jį kūrė į šv. Praksedos baziliką. Kur ir nuo kada pradėtas laikyti laiškinių patronu, taip pat nežinoma.

KANADA gegužės 21 d. išleido 6 centų pašto ženklą Tarptautinės Darbo Organizacijos 50 metų sukakčiai paminėti. Piešinys -- ant suploto žemės rutulio pridėliota įvairiausių darbo frantių.

Tarptautinė Darbo Organizacija (angliškai: International Labour Organization, sutrumpintai ILO) buvo įkurta po I Pas. karo -- 1919 m. balandžio 11 d. Berne, Šveicarijoje, susirinkusių įvairių kraštų atstovų, besi-

Padėkit iki 10-tos Pelnysit nuo 1-mos

Reguliariai taupymų padėliai gauti iki LIEPOS 10-tos, ir išlaikyti pilną ketvirtį, uždirbs nuošimtį nuo LIEPOS 1-mos. Nuošimtis priskaitomas kas pusmetį.

Society NATIONAL BANK
OF CLEVELAND

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

rūpinančių tarptautine darbo apsauga ir atitinkamų įstatymų lekimu. Ji vėliau įsijungė į Tautų Sąjungą, kurios būstinė buvo Ženevoje. Antrojo karo metu organizacijos centras buvo perkeltas į Montrealį, ir ten išliko iki 1947 m. Šiuo metu ILO yra Jungtinių Tautų autonominis padalinys, o jos centras vėl Šveicarijoje. Organizacijai priklauso 115 valstybių. Sukakčiai paminėti daugelis kraštų išleido specialius pašto ženklus, o popiežius Paulius VI pats asmeniškai aplankė Ženevos centrą š.m. birželio 10 d.

SOV. SĄJUNGA išleido 4 kapekų pašto ženklą žinomam pasakėčių rašytojui Krylovui pagerbti.

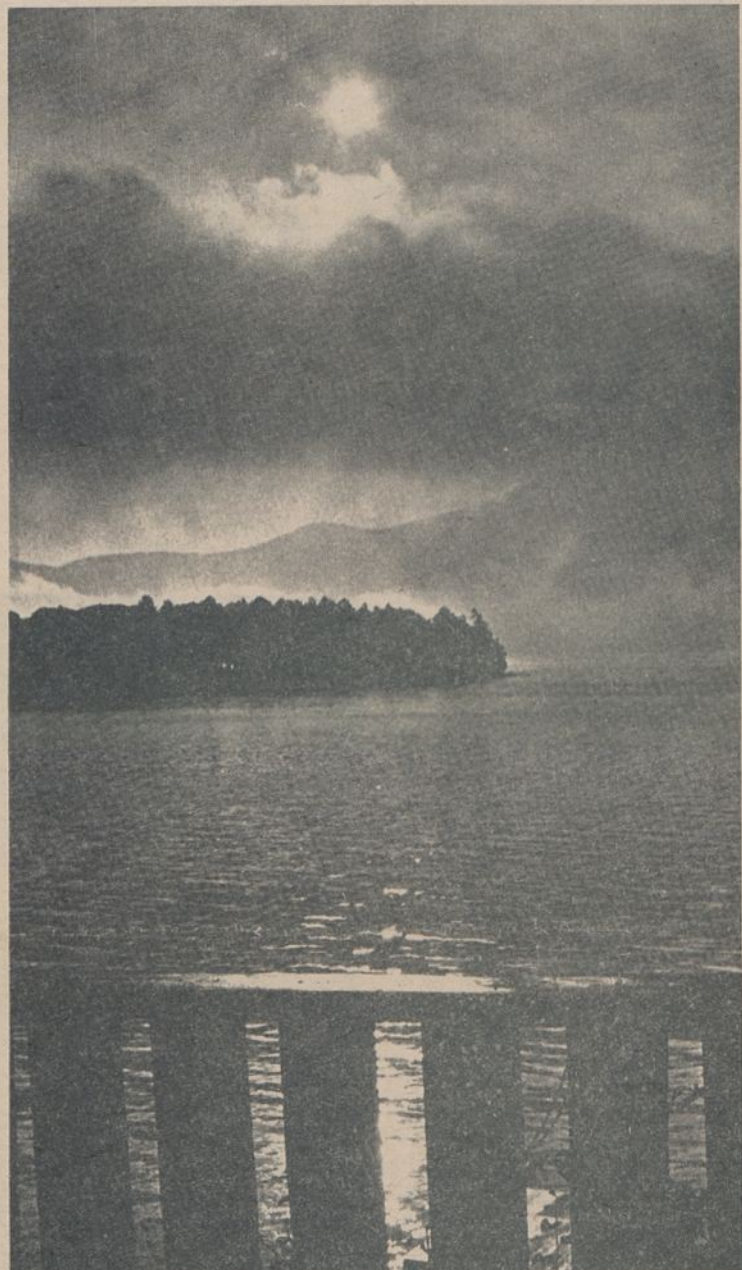

Ivan Andrejevič Krylov (1769-1844) buvo rusų rašytojas, daugiausia pagarsėjęs savo pasakėčiomis. Jaunystėje leido keletą satyrinio turinio laikraštukus, vėliau sekretoriavo pas kunigaikštį Golyciną, nuo 1812 m. tarnavo Petrapilio viešjoje bibliotekoje. Rašė komedijas, bet labiausia pagarsėjo savo pasakėčiomis. Pradžioje jo pasakėčiose atsispindi prancūzų Lafontaine įtaka, vėliau perėjo į savo originalų stilių. Pasakėčiose pliekė anuometinį rusų gyvenimą žmogaus ydas bei visuomeninio gyvenimo netobulumus. Daugelis jo posakių ir išsireikimų rusų kalba perėmė į savo žodyną. Ne visas jo pasakėčias rusų cenzūra leido spausdinti. Lietuviškai Krylovo pasakėčių yra vertę: J. Želavičius, P. Arminas, Vincas Kudirka, M. Dagilėlis, J. Margalis, Jonas Jablonskis, J. Talmantas ir kiti.

M A L E

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
DIE MAKERS
DIE REPAIRS

Must be able to set up. Work from Blue Prints & Close Tolerance. Steady work. Overtime. 1st and 2nd shifts.
THE DICKEY GRABLER CO.
10302 Madison Ave.,
Cleveland, Ohio
(48-54)

Rytmečio vaizdas George ežere, žiūrint iš Blue Water Manor vasarvietės.
V. Maželio nuotrauka

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiai įteikti data: 1969 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomajame mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimejus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 300 dolerių premija bus įteikta 1969 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURŲ KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmėnų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 936 East 185th Street
361-1763 531-7770

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą -- kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Rimantas Duda ir Dalia Kuprionytė susituokę Los Angeles, Calif.

SUKORĖ LIETUVISKĄ ŠEIMĄ

Birželio 14 d. jaukioje šv. Kazimiero bažnytelėje, kun. A. Olšauskas sutuokė Rimantą Dūdą su Dalia Kuprionyte. Bažnyčioje giedojo muz. Budriūno vadovaujamas parapijos choras su gražiabalsiais Los Angeles solistais — Birute ir Rimantu Dabšiais.

I vestuves buvo atvykę jaunosios tėveliai prof. J. M. Kuprioniai iš Louisianos.

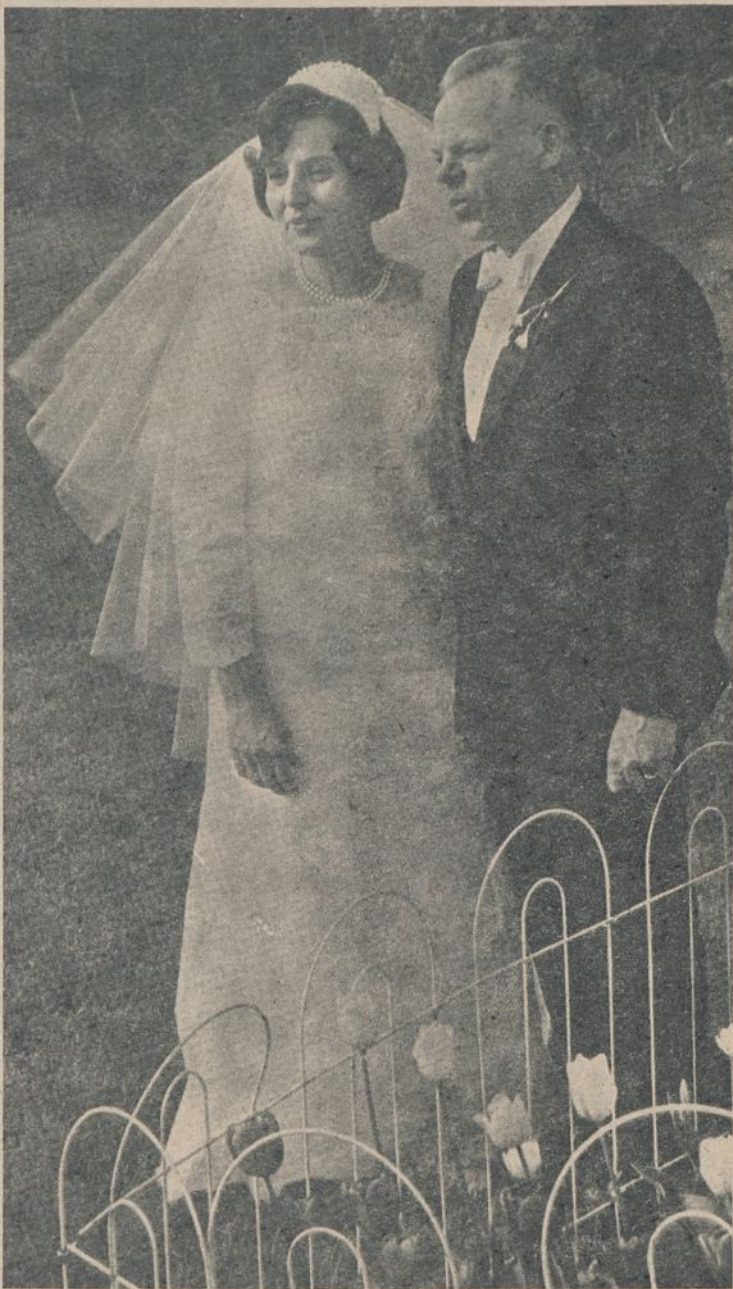
Šaunios vestuvinės vaišės įvyko Lietuvių Tautiniuose Namuose, kurias pravedė prof. A. Avižienis, losangeliečiams gerai pažįstamas energingas jaunosios kartos veikėjas. Jautrius sveikinimus jaunavedžiams savo žodyje siuntė jaunosios tėvelis prof. J. Kuprionis, bei jaunojo tėvelis, ilgametis Los Angeles visuomenininkas agr. B. Duda, dabartinis ALT S-gos Los Angeles sk. pirmininkas. Jūrų skautijos vardu sveikino A. Raulinaitis.

Neoficialų vizitą jaunavedžiams vestuvinėje puotoje padarė ALT Centro V-bos pirmininkas inž. E. Bartkus, kaip tik tuo metu ALT reikalais atvykęs į Los Angeles.

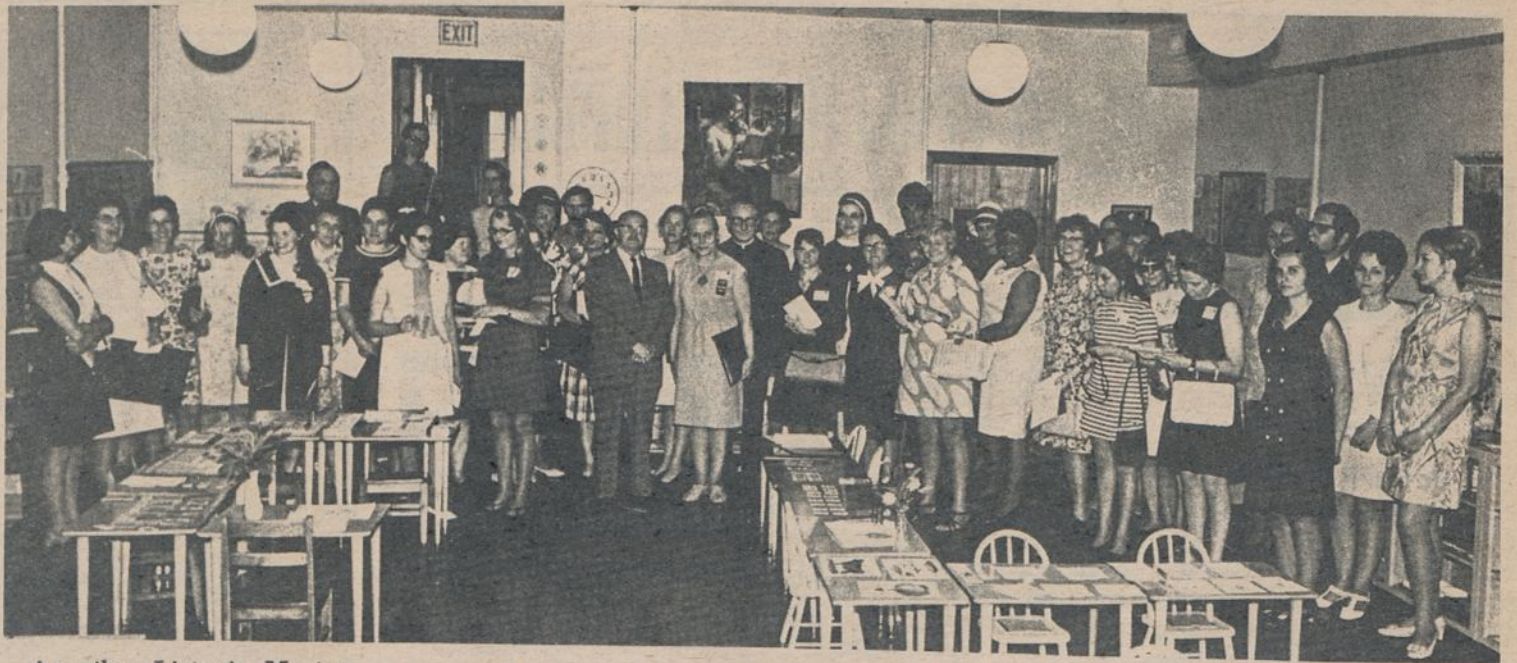
Svečių tarpe matėsi daug jaunimo, kurie kartu su vyresniaisiais linksminosi beveik iki paryčių, džiaugdamiesi naująja lietuviška šeima, kuri apsišarvavus universitetų diplomais, bei tvirta lietuviška dvasia, žada ir toliau sparčiu žingsniu žengti lietuviškuoju keliu.

Jaunavedžiai povestuvinei kelionei išskrido į Hawajus.

• Lietuvių sukilimas Vilniuje 1941 m. Parašė Vytautas Rimkus iš asmeninių prisiminimų ir išgyvenimų. Tai atspaudas iš Europos Lietuvy 1969 m. Nr. 10-18 spausdintų straipsnių.

Janė Pauliūtė ir Vytautas Staška susituokę Patersone, N. J. V. Maželio nuotrauka

Amerikos Lietuvių Montessori d-jos Vaikų Nameliai, 2743 W. 69th St., Chicagoje, buvo tarp mokyklų parinktų lankymui Amerikos Montessori mokytojų suvažiavimo dalyvių. Apie 60 mokytojų buvo sutikti Am. Liet. Montessori d-jos pirm. Irenos Kriaučiūnienės ir Vaikų Namelių vedėjos Domės Petrutytės birželio 19 d. Po trumpo pasveikinimo žodžio, p. Kriaučiūnienė pristatė Lietuvos gen. konsulą dr. P. Daužvardį, Vaikų Namelių mecenatą dr. L. Kriaučiūną ir kt. Dr. P. Daužvardis taip pat tarė svečiams sveikinimo žodį. Nuotraukoje viršuje suvažiavimo dalyviai apžiūrinėja Vaikų Namelių patalpas, mokyimo priemones. Dešinėje draugijos pirm. I. Kriaučiūnienė ir vedėja D. Petrutytė sutinka svečius.

V. Noreikos nuotraukos

EAST CHICAGO

GEGUŽINĖ

ALT S-gos East Chicago skyrius š. m. rugpjūčio 2 d. (šeštadienį) Community Hall, Berrien Road, Union Pier, Mich., ruošia tradicinę gegužinę. Gros geras šokių orkestras, veiks bufetas ir baras.

Užkandinė ir baras pradės veikti nuo 2 val. p. p. Orkestras pradės griežti 8:30 v. v. Visi vasarotojai kviečiami atvykti ir maloniai praleisti subatvakarį.

SUSIRINKIMAS

ALT S-gos East Chicago skyriaus informacinis susirinkimas įvyks š. m. liepos 13 d. (sekmadienį), 11:30 val. (tuoj po lietuviškų pamaldų), lietuvių parapijos mažojoje salėje.

Skyriaus atstovai padarys pranešimą iš įvykusio seimo ir bus aptarti bėgantieji reikalai.

Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Skyriaus valdyba

DETROIT

NAUJAS TĖVŲ KOMITETAS

LB apylinkės lituanistinės mokyklos išrinktas ateinančioms mokslo metams tėvų komitetas pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirm. dr. B. Kvietys, vicepirm. L. Petronis, sekr. Aldona Namanienė, izd. K. Kizlauskas, fin. sekr. L. Mikalionis, mokyklos būdetoja E. Zubrickienė ir informacija Elvira Idzelienė.

LB apylinkės lituanistinės mokyklos vedėjas Pranas Zaranka, baigdamas šios mokyklos mokslo metų

GRAŽI IR VERTINGA DOVANA

Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, kalendorius, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir kitų informacijų rašyti:

S. V. STARAS — IMPORTER, 23 Mendon St., Worcester, Mass. 01604

užbaigimą, sekantiems metams būti mokyklos vedėju nebesutiko.

JURATĖ IR KASTYTIS

LB apylinkės valdyba nutarė kviešti Detroitan Chicagoje statytą baletą "Juratė ir Kastytis". Pastatyme be chicagiečių solistų, aktorių dar dalyvautų ir Toronto šokėjai. Tinkamiausia vieta pastatymui yra nužiūrėta Fordo Auditorija.

• Jūrų Šaulių Kuopa "Švyturys" steigia moterų sekciją. Sekcijai vadovaus Sofija Sirutienė ir jai pavaduotoja bus Nelė Hudson.

• Kazys Veikutis visuomenininkas ir DLOC pirmininkas persikėlė į naujus

namus. Jo adresas yra: 8934 Milner, Detroit, Mich. 48213, tel. 924-6469. (ag)

• Šilainė. Detroito lietuvių tautinių šokių grupės 20 metų sukakčiai paminėti jubiliejinis leidinys. Redagavo A. Nakas. Leidiny daug nuotraukų iš grupės veiklos.

NEW YORK

• Dr. Lidija Stanaitienė mirė š. m. birželio 26 dieną po ilgos ir sunkios ligos. Medicinos mokslus baigė Lietuvoje. Gimusi 1892 m. Paliko dukterį Mariją ir žentą Zigimą Raulinaitį, Kario redaktorių.

• Gražinai ir Antanui Mažekams birželio 23 d. gimė sūnus Edvardas.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT-PER SAVO ATOSTOGAS

CAPE COD-OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS

PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVISKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Komp. Broniaus Budriūno Los Angeles suorganizuotas naujas meno vienetas "Nonetas", kuris pirmą kartą viešai pasirodė per Birželio įvykių minėjimą. Nuotraukoje prie pianino komp. Br. Budriūnas. Stovi iš kairės I eilėje: D. Mackialienė, O. Deveikienė, Šakienė, Čekanauskienė ir B. Dabšienė. II eilėje: R. Dabšys, A. Polikaitis, Butkus ir Seliukas. L. Kanto nuotrauka